

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

The Review of the Faculty of Divinity
University of Uludağ

Cilt: 10 Sayı: 1 2001

Uludağ Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Adına
Sahibi

Prof.Dr. İzzet ER
Dekan

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Prof.Dr. Mustafa KARA

YAYIN KURULU

Prof.Dr. Mustafa KARA
Prof.Dr. Abdurrahman ÇETİN
Yard.Doç.Dr. Murat YURTSEVER
Yard.Doç.Dr. Bülent ŞENAY
Arş.Gör.Vejdi BİLGİN

Dizgi ve Mizanpaj

Arş.Gör.Turgay GÜNDÜZ
Arş.Gör.Vejdi BİLGİN
Arş.Gör.Muhammet TARAKÇI

ISSN: 1301-33 94

http://ilahiyat.uludag.edu.tr

YAZIŞMA ADRESİ

Uludağ Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
16079 BURSA

Tel: (224) 243 10 66
Fax: (224) 243 15 73

Bu Sayının Hakemleri

Prof. Dr. Ahmet Turan ASLAN
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Bedrettin ÇETİNER
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Cahit BALTACI
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hulusi KILIÇ
Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Hulusi YAVUZ
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALGÜL
Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet S. AYDIN
Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Metin YURDAGÜR
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mualla SELÇUK
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÇAĞRICI
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa TAHRALI
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Zeki TERZİ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Nesimi YAZICI
Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Nevzat Y. AŞIKOĞLU
Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin PARLADIR
Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Turan KOÇ
Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf IŞICIK
Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Şevki YAVUZ
Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Ziya KAZICI
Marmara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

SLAVERY AND CONVERSION Of The SLAVES TO ISLAM IN THE OTTOMAN SOCIETY According to the Canonical Registers of Bursa between XVth and XVIIIth Centuries.....

Osman ÇETİN.....1

TASAVVUF KÜLTÜRÜNÜN TÜRKİSTAN MACERASINA GENEL BAKIŞ .....

Mustafa KARA 9

BURSA'DA SELÂTÎN İMARETLERİ .....

Mefail HIZLI 33

YAHUDİLİK'TE DEFİN VE SONRASINA AİT GELENEKLER.....

Ahmet GÜÇ..... *63*

KONFÜÇYÜSÇÜLÜK'TE KUTSAL METİNLER .....

Ahmet GÜÇ 79

KUR'AN'DA İSTİAZE (SIĞINMA).....

Remzi KAYA 95

YAKÎN VE İTİKAD .....

Cağfer KARADAŞ 113

XVI. YÜZYIL BURSA ALİMLERİ VE ARAP DİLİNE KATKILARI.....

Mehmet YALAR 127

DİNÎ TEBLİĞ ve EĞİTİM AÇISINDAN KUR'AN'DA İNSAN PSİKOLOJİSİ ve ÖZELLİKLERİ .....

Mehmet ŞANVER.....137

İBN SİNA'NIN KAVRAM ANLAYIŞI .....

Hidayet PEKER 165

İSLÂM ÖNCESİ DÖNEMDE MEKKE İDARE SİSTEMİ VE SİYASETİNİN OLUŞUMU.....

Adem APAK 177

OKULÖNCESİ EĞİTİMDE SÖZLÜ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ VE DİN EĞİTİMİ .....

İsmail SAĞLAM 195

XVI. YÜZYILDA BURSA'DA TEDAVÜLDEKİ KİTAPLAR.....

Ali İhsan KARATAŞ 209

Hz. MUHAMMED (SAV)'İN ÖNCEKİ KUTSAL KİTAPLARDA MÜJDELENMESİ (TEBŞÎRÂT) .....

Celil KİRAZ 231

TANRI (THEOS), MİTOS ve LOGOS .....

Joseph M. KITAGAWA .....

Çev.: Aliye ÇINAR 261

MUTEZİLE VE TASAVVUF .....

Florian SOBIEROJ .....

Çev.: Salih ÇİFT 273

T.C.
ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ
Cilt: 10, Sayı: 1, 2001
ss. 231-260

Hz. MUHAMMED (SAV)'İN ÖNCEKİ KUTSAL KİTAPLARDA MÜJDELENMESİ (TEBŞÎRÂT)

Celil KİRAZ[*]

ÖZET

Hz. Peygamber'in önceki kutsal kitaplarda müjdelendiği, geleceğinin önceden haber verildiği görüşü, Kur'an kaynaklı bir görüştür. Bu fikri işleyen yazımızın hemen başında, tebşîrât konusunun İslâmî kaynaklardaki temellerini anlattık. Daha sonra, kadîm kitaplar ile, Ahd-i Atik, Ahd-i Cedid ve Barnaba İncili'ndeki müjdeler sayılmıştır. Kadîm kitaplardan kastımız, Hinduizm, Zerdüşlük ve Budizm'in kutsal kitaplarıdır. Bu kitaplardaki müjdelere geçilmeden önce, kitaplarla ilgili bilgi verilmiştir. Ayrıca Barnaba İncili hakkında da bilgi verilmiştir.

SUMMARY

Prophecies About The Prophet Muhammed in The Previous Sacred Books

The opinion of that the Prophet Mohammed has been talked about him and given news about him at the former sacred books, is originated from The Koran. At the top of this article, it is talked about the foundations of being gived good news about the Prophet Mohammed. And then, it is set out the good news that exists in the ancient books, The Old Testament, The New Testament and The Evangel of Barnaba about the Prophet Mohammed. My intention with the 'ancient books' is the sacred books of Hinduism, Zoroastrianism and Buddhism. Before that the good news which exists in these books is set out, I included some information about them.

[*] Arş. Gör., U.Ü. İlâhiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı.

GİRİŞ

Hz. Muhammed (sav)'in geleceğine dair haberler, önceki kutsal kitapların birçoğunda mevcuttur. En eski kutsal kitaplarda, Ahd-i Atik'te ve Ahd-i Cedid'de, onun geleceğine dair haberler bulunduğu görüşü, Kur'ân kaynaklı bir görüştür. Ayrıca konu ile ilgili hadisler ve ilk devir İslâm Tarihi kaynaklarında mevcut haberler de aynı görüşü desteklemektedir.

A. TEBŞÎRÂT KONUSUNUN İSLÂMÎ KAYNAKLARDAKİ TEMELLERİ

Allah Teâlâ insanlığı, gelecek büyük bir peygamberin risaletini kabule hazırlamak için, gönderdiği her peygambere, onun alâmetlerini ve özelliklerini bildirmiştir[1]. Bu gerçek, Kur'ân'da şu şekilde ifade edilmektedir: " Allah'ın peygamberlerden, 'Ben size kitap ve hikmet verdikten sonra, nezdinizdekileri tasdik eden bir peygamber geldiğinde ona mutlaka inanacak ve yardım edeceksiniz.' diye söz aldığı, 'Kabul ettiniz mi, ahdimi yüklendiniz mi?' dediğinde onların da 'Kabul ettik.' cevabını verdiği, bunun üzerine Allah'ın da 'O halde şâhid olun, ben de sizinle birlikte şâhitlerdenim.' buyurduğu zamanı hatırla." (Âlü İmran 3/81) Bu âyetle peygamberlere, Allah'ın gönderdiği her peygambere inanmaları ve onları desteklemeleri gerektiği söylenmiştir. Bazı âlimler ise bu âyetten, özellikle Hz. Peygamber'in müjdesini çıkarmışlardır. Buna göre âyet, Hz. Muhammed (sav)'in bütün peygamberler tarafından müjdelendiğini; onun geleceğinin, peygamberlerin hepsi tarafından haber verildiğini ifade etmektedir[2]. Yüce Allah, gönderdiği her peygamberden, 'Eğer Hz. Muhammed ba'solunduğunda hayatta olursanız, ona uyacaksınız.' diye söz almıştır. Her peygamber de ümmetinden bu şekilde söz almıştır[3]. Hz. Muhammed, indirilen kitapların hepsinde zikredilmiş, bütün peygamberler tarafından müjdelenmiştir[4].

Hz. Peygamber'in özellikleri, vasıfları, önceki kitaplarda bildirildiği için, bu kitapların tâbîleri Hz. Peygamber'i gayet iyi tanımaktadırlar: "Daha önce kendilerine kitap verdiğimiz kişiler (ehl-i kitap), onu, kendi çocuklarını tanır gibi tanırlar." (Bakara 2/146; En'âm 6/20) Nitekim Hz. Ömer bu meseleyi Abdullah b. Selâm'a sorunca o şöyle demiştir: "Ben

---

1 İbn Âşûr, *et-Tahrîr ve't-Tenvîr,* Tunus, 1404/1984, XXVIII, 182; Kaya, Remzi, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 222, Uludağ Ü. İlahiyat F. Dergisi, c. 6, s. 6, Bursa, 1994.

2 Bkz: İbn Kesîr, *Tefsîru'l-Kur'âni'l-'Azîm,* Ürdün, 1411/1990, IV, 562; Hamidullah, Muhammed, *İslam Peygamberi,* Terc: Salih Tuğ, İstanbul, 1993, I, 640; Aydemir, Abdullah, *Tefsirde İsrâiliyyât,* İstanbul, 1992, s.2; Ulutürk, Veli, *Kur'an'da Ehl-i Kitap,* İstanbul, 1996, s.40.

3 İbn Kesîr, age, IV, 562.

4 Ulutürk, age, s.40.

onu, oğlumu bildiğimden daha iyi bilirim, tanırım. O Emîn (Allah), gökten, yerdeki Emîn'e (Hz. Muhammed'e) sıfatlarını indirdi; ben de onu tanıdım. Ama anasından doğan oğlum benden midir, bilemem."[5] Bu âyette *'seni tanırlar'* değil de *'onu tanırlar'* denmesinde iki nükte vardır: Birincisi, bu âyet, Allah tarafından gıyâben ve tarafsızca yapılan bir şahitliği ifade eder. İkincisi, Tevrat'ta, 'Hz. Musa'ya benzer bir peygamber' olarak tavsif edilmiş olduğu için, bu gelecek olan peygamber, öteden beri ehl-i kitap tarafından 'o peygamber' diye anılırdı; o kadar iyi tanınıyordu. 'O' dedikleri zaman, gelecek olan peygamber anlaşılırdı[6].

"Onlar, ellerinde bulunan Tevrat ve İncil'de tanımlanmış olarak buldukları ümmî peygambere tâbî olurlar." (A'râf 7/157) Bu âyet de Hz. Peygamber'le ilgili haberlerin Tevrat ve İncil'de bulunduğunu gösterir. Peygamber Efendimiz'in ümmî olduğu, Kur'ân ve Sünnet'le sâbittir. "Sen bundan önce ne bir yazı okur, ne de elinle yazı yazardın; öyle olsaydı, bâtıla uyanlar kuşku duyarlardı." (Ankebût 29/48) âyeti, peygamberimizin ümmî olduğunu ifade etmektedir. Hudeybiye Antlaşması'nın metni yazılırken müşrikler, *'Muhammed Rasûlullah'* ibaresine karşı çıkmışlardı. Hz. Ali, bu ibareyi silmekten çekinince Rasûlullah 'Bana göster, ben sileyim.' demiş; Hz. Ali yerini gösterince o da bunu silmiş ve yerine *'Muhammed b. Abdullah'* yazdırmıştır[7]. Bu olay da peygamberimizin ümmî olduğunu, okuma-yazma bilmediğini göstermektedir. Öyleyse Tevrat ve İncil'de özellikleri bildirilmiş olan bu ümmî peygamber, Hz. Muhammed (sav)'dir.

Saff Sûresi'nde de konuyla ilgili bir âyet mevcuttur: "Vaktiyle Meryem oğlu İsa demişti ki: 'Ey İsrailoğulları! Şüphesiz ben, elimde bulunan Tevrat'ı tasdik edici ve benden sonra gelecek olan, Ahmed adındaki bir peygamberi müjdeleyici olarak size gönderilmiş bir elçiyim.'" (Saff 61/6) Hz. İsa, peygamberimizi *'Ahmed'* ismiyle müjdelemiştir. Hz. Peygamber, kendi isimlerini sıraladığı bir hadisinde şöyle buyurmaktadır: "Benim beş ismim vardır: Ben Muhammed'im; ben Ahmed'im; ben, Allah'ın benimle küfrü yokettiği Mâhî'yim; ben, insanların önüne toplanacağı Hâşir'im; ben Âkıb'ım (benden sonra peygamber yoktur)."[8] Bu hadisten de anlıyoruz ki Peygamberimizin isimlerinden biri de *'Ahmed'*dir. İşte Hz. İsa, onu bu ismiyle müjdelemiş ve geleceğini haber vermiştir. Bir başka hadisinde Rasûlullah şöyle demektedir: "Ben, atam İbrahim'in duâsı, İsa'nın müjdesi, annemin rüyasıyım; annem rüyasında, kendinden bir nûrun çıktığını ve Şam

---

5 İbn Kesîr, age, I, 169.

6 Elmalılı, Muhammed Hamdi Yazır, *Hak Dini Kur'ân Dili*, İstanbul, 1971 (I-X), 1982 (X), I, 531-532.

7 Bkz: Buhârî, Şurût, 15.

8 Buhârî, Menâkıb,18.

saraylarını aydınlattığını görmüştür."[9] Bu sözüyle Hz. Peygamber, Hz. İsa'nın kendisini müjdelediğini söylemektedir. Peygamberimizin, Hz. İbrahim'in duâsı olması da şu âyetlerle ilgilidir: "Allah (İbrahim'e) 'Seni insanlara önder kılacağım.' dedi. O da 'Neslimden de yâ Rab!' dedi." (Bakara 2/124) "(İbrahim şöyle duâda bulundu) Ey Rabbimiz! Bizi, sana teslim olanlardan eyle ve bizim soyumuzdan, insanlara senin âyetlerini okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek, onları arındıracak bir peygamber gönder!" (Bakara 2/128-129) Yüce Allah Hz. İbrahim'in bu dualarını kabul etmiş, onun neslinden birçok peygamber göndermiştir; onların sonuncusu da Hz. Muhammed (sav)'dir.

"De ki: 'Eğer bu gerçekten Allah'tan (gelen bir vahiy) ise ve siz buna rağmen onun gerçekliğini inkâr ediyorsanız, üstelik İsrailoğullarından bir şahit, kendisi gibi birine şahitlik yapmış ve ona inanmışsa ve de siz hala büyüklük taslıyorsanız, (söyleyin bakalım haliniz nice olacak!), hiç düşündünüz mü? Allah, böyle zâlim bir toplumu doğru yola eriştirmez." (Ahkâf 46/10) Bu âyette bahsedilen şahid, Hz. Musa'dır[10]. "Allah'ın Rabb, senin için (ey İsrail), kardeşlerinden, benim gibi bir peygamber çıkaracak; onu dinleyeceksin."[11] şeklinde Hz. Musa'nın Tevrat'ta geçen sözleri, İsrailoğullarının kardeşleri olan İsmailoğullarından, Hz. Musa'ya benzeyen bir peygamber geleceğini ifade etmektedir. Hz. Musa, bu peygamberin geleceğine şahitlik etmiştir; bu peygamber, Hz. Muhammed (sav)'dir; fakat İsrailoğulları, bu gerçeği bildikleri halde, onların kavminden olmadığı için, hasetlerinden dolayı onu inkâr etmişlerdir.

"Daha önce kâfirlere karşı zafer isterlerken, kendilerine Allah katından, ellerindekini doğrulayan bir kitap gelip de bildikleri, tanıdıkları karşılarına dikilince, onu inkâr ettiler." (Bakara 2/89) Bu âyetteki *'tanıdıkları onlara gelince'* ibaresinin, Hz. Peygamber'e işaret ettiği söylenmiştir[12]. Yahudiler, önceleri müşriklere 'Bizim söylediklerimizi tasdik ederek çıkacak olan peygamberin ortaya çıkma zamanı artık geldi, gölgesi üzerimize düştü; biz onunla beraber olup sizi, Âd ve İrem kavimleri gibi öldüreceğiz.' diyorlardı. Fakat bu peygamber Araplar arasından çıkınca, hasetlerinden dolayı onu inkâr ettiler[13]. Hatta ona suikast düzenlediler; onu zehirlemeye çalıştılar; bu gibi çabalarla onu ortadan kaldırmak istediler[14].

---

9 Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, IV, 127; V, 262.

10 Esed, Muhammed, *Kur'ân Mesajı (Meal-Tefsir)*, s. 1027, (Terc: Cahit Koytak-Ahmet Ertürk), İstanbul, 1997.

11 Tesniye, 18/15.

12 İbn Kesîr, age, I, 108.

13 İbn Kesîr, age, I, 108.

14 Ulutürk, age, s.53.

Kur'ân'da bu şekilde ifade edilen Hz. Peygamber ve ümmetinin önceki kitaplarda müjdelenmesi konusu, Hz. Peygamber döneminde yaşanan bazı ihtidâ olaylarıyla somutlaşmıştır. Birçok yahudi ve hristiyan, önceki kitaplarda geçen tebşîrâttan hareketle müslüman olmuşlardır. Meselâ Abdullah b. Selâm'ın müslüman oluşu, bunun en bâriz örneklerindendir: Rasûlullah'ın Medine'ye geldiği haberi ona ulaşınca, hemen onun huzuruna gitti ve dedi ki: "Ya Muhammed! Sana üç soru soracağım ki, bu soruların cevabını ancak bir peygamber bilebilir: 1. Kıyamet alâmetlerinin ilki nedir? 2. Cennet ehlinin yiyeceği ilk yemek nedir? 3. Bir çocuk neden babasına çeker, neden dayılarına (anne tarafına) çeker?" Rasûlullah buyurdu ki: "Cebrail bunları hemen bana bildirdi." Abdullah b. Selâm "O, yahudi düşmanı olan melektir." dedi. Rasûlullah devam etti: "Kıyamet alâmetlerinin ilki, insanları doğudan batıya süren bir ateştir. Cennetliklerin ilk yiyeceği yemek, balık ciğerinin sarkmış olan ucudur. Çocuğun (anne veya babasına) çekmesine gelince; erkekle kadın cinsel ilişkide bulunduklarında erkeğin suyu, kadınınkinin önüne geçerse, çocuk babaya benzer; kadının suyu, erkeğinkinin önüne geçerse, çocuk anaya benzer." Bunun üzerine Abdullah b. Selâm: "Şehadet ederim ki sen Allah'ın Rasûlüsün.Ya Rasûlallah, yahudi milleti, asılsız isnadlarda bulunan, aşırı yalanlar söyleyen bir millettir; eğer benim hakkımda onlara soru sormadan önce müslüman olduğumu söylersen, bana akla gelmedik iftiralarda bulunurlar." Bu sırada bir yahudi grubu geldi; Abdullah b. Selâm evin bir yerine gizlendi; Rasûlullah onlara: "Abdullah b. Selâm aranızda nasıl bir adamdır?" diye sorunca onlar: "O, en hayırlımız, en hayırlımızın oğludur; en âlimimiz, en âlimimizin oğludur." dediler. Bunun üzerine Rasûlullah "Abdullah b. Selâm'ın müslüman olduğunu söylersem ne dersiniz?" dedi. Onlar da "Allah onu bundan korusun." dediler. Abdullah b. Selâm ortaya çıktı ve "Şehadet ederim ki Muhammed, Allah'ın Rasûlüdür." dedi. Bu defa ise Yahudiler, "O bizim en şerlimiz, en şerlimizin oğludur." dediler.[15]

Abdullah b. Amr'a, Rasûlullah'ın Tevrat'taki vasıfları soruldu. O şöyle dedi: "Evet vallahi, Rasûlullah, Kur'an'daki sıfatlarının bazılarıyla Tevrat'ta da tavsif edilmiştir: 'Ey peygamber! Biz seni şahit, müjdeleyici ve uyarıcı; ümmîlere sığınak olarak gönderdik. Sen benim kulum ve elçimsin; sana mütevekkil adını verdim. Bu peygamber, kötü huylu, katı kalpli ve çarşılarda bağırıp çağıran birisi değildir. Kötülüğe kötülükle karşılık vermez; bilakis affeder, bağışlar. Allah, bu sapmış kavmi, 'Allah'tan başka ilah yoktur.' diyene, ıslah edene kadar onun ruhunu kabzetmez.'"[16]

Selmân-ı Fârisî'nin müslüman oluşu da Hz. Peygamber'le ilgili önceki kitaplarda geçen tebşîrâtın varlığına işaret etmektedir. Selmân-ı

---

[15] Bkz: Buhârî, Enbiyâ, 2.

[16] Bkz: Buhârî, Tefsîr, Sûratü'l-Feth, 3.

Fârisî, başlangıçta mecûsî idi; bir gün, birkaç hristiyanla karşılaştı ve onların dinini daha üstün görüp hristiyan oldu. Hizmetinde bulunduğu bir râhib, onun kendisine, "Sizden sonra kime gideyim?" diye sorması üzerine Selmân'a "Oğlum, dünyada artık bizim mesleğimiz üzere bir kimseyi tanımıyorum; lâkin, İbrahim'in dini ile ba'solunacak peygamberin zuhûru yaklaşmıştır. O peygamber, Arap toprağında zuhûr edecek ve iki taşlık arasında bir yere hicret edecektir; orası hurmalık bir yerdir. O peygamberin bazı alâmetleri vardır: O, hediyeyi kabul eder; sadakayı kabul etmez. İki kürek kemiği arasında nübüvvet mührü vardır. İmkân bulur, o diyara gidebilirsen git." demiştir. Selmân, Medine'ye gelip Rasûlullah'la görüştüğünde, bütün o sayılan özelliklerin bu peygamberde bulunduğunu görmüş ve müslüman olmuştur[17].

Herakliyus'un İslâm'a davet edilmesi üzerine yaşanan diyaloglar da konuyu teyid eder mahiyettedir: Herakliyus'a Hz. Peygamber'in davet mektubu gelince o, peygamberimizi tanıyan birisiyle konuşmak istedi. O sırada Ebû Süfyan orada bulunuyordu; kralın huzuruna çıkarıldı ve onun sorularını cevaplandırdı. Herakliyus'un sorularından birisi de şuydu: "Onlar artıyorlar mı, azalıyorlar mı?" Ebû Süfyan "Artıyorlar." diye cevap verince o, "İman böyledir; tamamlanıncaya kadar artar." demiştir. Herhalde Herakliyus bunu söylerken Tevrat'taki şu ifadelerden hareket ediyordu: "İşte kendisine destek olduğum kulum; canımın kendisinden razı olduğu seçme kulum; rûhumu onun üzerine koydum. O, milletler için hakkı meydana çıkaracaktır. Bağırmayacak, sesini yükseltmeyecek ve onu sokakta işittirmeyecektir. Ezilmiş kamışı kırmayacak, tüten fitili söndürmeyecek, hakkı hakikate erdirecek ve dünyada hakkı pekiştirinceye kadar zayıflamayacak ve cesareti kırılmayacak ve adalar, onun şeriatini bekleyeceklerdir."[18] Aldığı cevaplardan tatmin olan Herakliyus, onun gerçekten bir peygamber olduğunu, onun geleceğini bildiğini, ama Araplardan çıkacağını ummadığını söylemiş ve "Ona ulaşabileceğimi bilsem, onunla görüşmek isterdim. Onun yanında olsaydım, ayaklarını yıkardım. Onun saltanatı, şu ayaklarımın altındaki yere kadar ulaşacaktır." demiştir[19]. Hz. Peygamber'in elçisiyle başbaşa görüşmelerinde ona, birtakım minyatür insan resimleri göstermiştir. Bu resimlere bakan elçi, iki tarafında Ebû Bekir ve Ömer olduğu halde Rasûlullah Muhammed (sav)' i görüp onu tanımıştır. Bunun üzerine Herakliyus çok duygulanmış ve şöyle demiştir: "Benim tebaam, Hristiyanlık'ı terketmeye karşıdır; aksi takdirde derhal müslüman olurdum."[20] Bu anlatılanlardan, Herakliyus'un, Hz. Peygamber'in beklenen peygamber olduğunu anladığını; Hz. Peygamber'in resminin

---

17 Bkz: İbn İshak, *Siyer*, s. 139-146, (Terc: Sezai Özel), İstanbul, 1991.

18 İşaya, 42/1-4.

19 Bkz: Buhârî, Tefsîr, Sûratü Âli 'İmran, 4.

20 Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, I, 333.

bile önceden yapılmış olduğunu; onun, önceki vahiylerin takipçileri tarafından bu kadar iyi tanınıyor olduğunu anlamaktayız.

Tevrat'taki tebşirat sayesinde Rasûlullah'ı tanıyıp ona îmân eden yahudiler vardır; Abdullah b. Selâm, Meymûn b. Yâmîn, Kâ'bu'l-Ahbâr, Zeyd b. Su'ne, Muhayrık, Sa'lebe b. Saye ve Useyd b. Saye bunlardandır[21]. Hristiyanlar da Kitâb-ı Mukaddes'te haber verilen bir peygamberin gelmesini bekliyorlardı. Bizans imparatoru Herakliyus ve Varaka b. Nevfel, Hz. Peygamber'in, bu beklenen peygamber olduğunu anlamışlardı. Selmân-ı Fârisî de bu şekilde müslüman olmuştur[22]. Herakliyus, İbn Sûriyâ, Huyey b. Ahtab ve Ebû Yâsir b. Ahtab gibi kişiler, Hz. Peygamber'in, gerçekten bir peygamber olduğunu itiraf ettikleri halde, hasetleri ve menfaatleri yüzünden müslüman olmamışlardır[23].

Bu genel girişten sonra, şimdi sırayla, kadîm kitaplarda, Ahd-i Atîk, Ahd-i Cedîd ve Barnaba İncili'nde bulunan Hz. Peygamber'le ilgili müjdeleri zikredeceğiz. Bu kitaplardaki müjdeler sıralanmadan önce, kitaplar hakkında kısaca bilgi verilecektir.

B. KADÎM KİTAPLARDAKİ MÜJDELER

1. HİNDUİZM'İN KUTSAL KİTAPLARINDA BULUNAN MÜJDELER

Bazı müslüman bilgeler, Hinduizm'i *'Âdem'in dini'* diye isimlendirirler[24]. *'Berâhime'* kelimesinin de, Allah'ın Hindistan'a gönderdiği Âdem peygamber olduğuna inanılan *'Berahmen'*den geldiği söylenmektedir[25].

Hindu kutsal kitapları iki ana başlık altında toplanabilir: Birinci grup, *'Şruti'*, yani vahye dayanan kitaplardır. Bu grubun içine, *Vedalar, Brahmanalar, Upanişadlar ve Aranyakalar girer*[26]. İkinci grup da *'Smriti'*, yani destan şeklinde olan kitaplardır. Bu grubun içine de *Mahabbarata* ve *Ramayana Destanları, Manu Kanunnamesi* ve *Puranalar* girer[27].

---

[21] Bağçeci, Muhittin, *Âyet ve Hadislerde Peygamberlik ve Peygamberler*, s. 43, İstanbul, 1977.

[22] Bağçeci, age, s.44.

[23] Ulutürk, age, s.81.

[24] Nasr, Seyyid Hüseyin, *İslâm; İdealler ve Gerçekler*, s. 33, (Terc: Ahmet Özel), İstanbul, 1996.

[25] Tümer, Günay, *"Brahmanizm"*, DİA, VI, 332.

[26] Tümer, Günay-Küçük, Abdurrahman, *Dinler Tarihi,* s. 98, Ankara, 1993; Vidyarthi, A. H.- U. Ali, *Doğu Kutsal Kitaplarında Hz. Muhammed*, s. 31, (Terc: Kemal Karataş), İstanbul, 1997.

[27] Tümer-Küçük, age, s. 98.

Hindu Vedaları, insanlığın en eski din kitaplarıdır. Bunlar, Hindistan'da, kendilerine *'Rişi'* adı verilen bilge kişilerin *'sruti (işitme, vahiy)'* yoluyla elde ettikleri Tanrısal bir vahiy ve evrenin özü konusunda temel gerçek olarak kabul edilirler[28]. Veda ilahilerinde daima *'böyle işit'* denilmektedir; bu, Vedaların, işitme duyusuna dayalı, yani vahye dayalı kitaplar olduğuna bir işaret olabilir[29].

Vedalardan sonra, üstünlük bakımından *Upanişadlar* gelir[30]. Upanişadlardaki kutsal mesajın bir yerinde şöyle denilmektedir: "Bütün varlıklarda bulunan bu Tek Tanrı, herşeyin başlangıcı, sonu ve şimdisidir. Arzu ettiğim herşeyin, gördüğüm herşeyin, yaptığım herşeyin kaynağı O'dur. Bütün varlıkları, birliğinde kuşatandır. İşte böyledir Brahman. O Brahman'dır; herşeyin içinde bulunan."[31]

Upanişadlardan sonra üstünlük bakımından *Puranalar* gelir. *'Purana'* kelimesi, *'eski yazılar'* anlamına gelir. Kur'an'ın *'zübüru'l-evvelîn'*[32] ibaresi, bu kitaplara işaret ediyor olabilir. Puranaların, bu *'eski kitaplar'*dan olduğu düşünülebilir[33].

Hakkında bilgi verdiğimiz Hinduizm'in bu kutsal kitaplarının, Yüce Allah'ın vahyettiği kitaplardan olduğu düşünülmektedir. Bu durumda, bu kitapların da Hz. Peygamber'in geleceğine dair müjdeler ihtiva etmeleri ihtimali vardır. Nitekim bazı âlimlerimiz, bu kitaplarda bulunan, Hz. Peygamber'le ilgili müjdeleri ortaya çıkarmışlardır. Şimdi bu müjdelerden bazılarına değineceğiz:

1. Müjde: "Melekhalı (yabancı bir memlekete mensup olan ve yabancı bir dili konuşan) bir ruhsal öğretici, kendi yoldaşları ile birlikte zuhûr edecek; adı *'Mohammad'* olacak; Raca Bhoj (ilâhî kata ait), bu *Maha Dev Arab*'ı, Panchgavya ve Ganj sularında yıkadıktan sonra (yani bütün günahlardan arındırdıktan sonra), ona en samimi sadakatini ve bütün saygıları sunduktan sonra şöyle dedi: 'Sana bağlı kalacağım. Ey sen beşeriyetin efendisi, Arabistan'ın sakini! Sen, şerri yok etmek için büyük bir güç topladın ve Melekhalı düşmanlardan kendini korudun. Ey

---

[28] Rousseau, Herve, *Dinler Tarihi*, s. 30, (Terc: Sinan Kocapınar), İstanbul, 1974.

[29] Şeriati, Ali, *Dinler Tarihi*, I, 260, (Terc: Abdullah Şahin-Abdülhamit Özler), İstanbul, 1990 (I), 1992 (II); Vedalar hakkında geniş bilgi için bkz: Demirci, Kürşat, *Hinduizm'in Kutsal Metinleri Vedalar,* İstanbul, 1991.

[30] Vidyarthi, age, s.32.

[31] Garaudy, Roger, *20. Yüzyıl Biyografisi*, s. 23-24, (Terc: Ahmet Zeki Ünal), Ankara, 1998.

[32] Bkz: Şuarâ 26/196.

[33] Hamidullah, *Rasûlullah Muhammed*, s. 54, (Terc: Salih Tuğ), İstanbul, 1992; Ulutürk, age, s.84.

sen, en büyük Rab olan Tanrı'nın en mü'min görünüşü! Ben senin kölenim; beni ayaklarının altına yatır!'"[34]

Hz. Peygamber'le ilgili bu övgüde, şu noktalar sıralanıyor: a) Peygamberin adı, açıkça *'Muhammed'* olarak bildirilmiştir. b) Onun Arabistanlı olacağı bildirilmiştir. c) Peygamberin sahabesine de özel bir atıf vardır. d) Peygamber, bütün günahlardan arınmıştır. e) Peygambere, düşmanlarından korunması için yardım edilecektir. f) O şerri yok edecek, putları ortadan kaldıracak, aracı rolündeki her ilahı ilga edecektir. g) O, beşeriyetin efendisidir. Hz. Peygamber'in Panchgavya ve Ganj nehirlerinde yıkanması, onun günahlardan arınmasına işarettir; zira bu nehirler, Hindularca kutsal kabul edilirdi[35].

2. Müjde: "Melekhalılar, Arapların meşhur beldelerini yağmaladılar. Bu ülkede *'Arya Dharma (şeriat, yasa)'* dan hiçbir eser yoktur. Daha önce de orada, bizzat benim gördüğüm, sapıtmış bir ifrit ortaya çıkmıştı; şimdi o, güçlü bir düşman tarafından gönderilmiş olarak yeniden ortaya çıkmıştır. Bu düşmanlara, doğru yolu göstermek ve onları hidâyete çağırmak üzere, *'Muhamad'* -ki ona ben *'Brahma'* lakabını verdim- , Pishachaları doğru yola getirmekle meşhurdur. Ey Raca, aldanmış Pishachaların ülkesine gitmene gerek yok; nerede olursan ol, benim müşfikliğim sayesinde arınacaksın. Geceleyin, melek mizacında olan o zeki adam, bir Pishacha kılığında Raca Bhoj'a şöyle dedi: 'Ey Raca! Senin Arya Dharma'n (şeriatin), bütün dinler üzerinde hakim olacaktır. Ishvar Parmatma'nın emirlerine göre, et-yiyici bu insanların akidesini güçlendireceğim. Benim takipçim, sünnetli, başında saç örgüsü olmayan, *'ibadete çağrı (ezan)'* okuyan ve meşru herşeyin yenilebileceğini söyleyen bir adam olacaktır. Domuz hariç, her türlü hayvanı yiyecektir. Onlar, kutsal içki ile arınmaya önem vermeyecekler; fakat savaş ile arınacaklardır. Dinsiz milletlere karşı mücadele etmeleri sebebiyle 'müslümanlar' olarak tanınacaklardır. Ben, et yiyen bu milletin dininin meydana getiricisi olacağım."[36]

Bu müjde, Hz. Peygamber'in gelişiyle ilgili şu işaretleri içerir:

a) Arapların ülkesi, kötü insanlar tarafından bozulmuştur.

b) Bu ülkede Arya Dharma (şeriat) yoktur.

c) Gelecek olan peygamber, Arya akidesinin hakikat olduğunu beyan edecek ve halkı ıslah edecektir.

---

[34] Bhavişya Purana, Prati Sarg Parv III. 3; 3; 5-8'den naklen Vidyarthi, age, s.35; Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 235.

[35] Vidyarthi, age, s.36-37.

[36] Bhavişya Purana, Shakolas, 10-27'den naklen Vidyarthi, age, s.38.

d) Bu peygamberin takipçileri sünnet olacak, saçlarını örmeyecek ve büyük bir devrim yaratacaklardır.

e) İbadete çağrı (ezan) okuyacaklardır.

f) Domuz hariç her hayvanın etini yiyeceklerdir.

g) Savaş ile arınacaklardır.

h) Dinsiz milletlerle savaşan bu insanlar, müslümanlar olarak bilineceklerdir.

Ayrıca bu haberde Hz. Peygamber'in, Arya akidesinin gerçekliğini doğrulayacağı ve Arya Dharma'nın, bütün dinler üzerinde hakim olacağı söylenmektedir[37].

3. Müjde: Vişnu Puran adlı kitabın 24. bölümünde şöyle denilmektedir: "Vedalar (gerçek ilim kitapları) tarafından öğretilen hareket ve fiiller, hakîkî müesseseler, mevcudiyetlerini tam kaybedecekleri sırada, bu karanlık çağların sona ermesi yaklaşacak ve Tanrı'nın son tenâsühü, bir cenkçi, muharip şeklinde tezâhür edecektir. Bu muharip, *Sambla Dîb (Kumlu Ada)*'de, ârif ve namlı bir aileden dünyaya gelecek. Babasının adı *'Vişnuyasa (Allah'ın kulu: Abdullah)'*, anasının adı *'Somti (emîn olunan kişi: Âmine)'* olacaktır."[38]

Bu anlatılan sıfatlar, Peygamber Efendimiz'e tıpatıp uymaktadır[39]. Hindistan Brahmanlarının kutsal kitabı olan Vedalara göre bu muharip kişi, kumlar diyarında doğacak, sonra vatanını terk edip kuzeyde bir yere iltica edecek (Bu, Peygamberimiz'in Medine'ye hicretine işarettir.); göğe değecek bir arabası olacak (Bu da mîrâca işarettir.); bu zât, deve sahibi, hikmetli bir kişi olacak; yapacağı iki büyük savaşın birincisinde 300, ikincisinde 10.000 askeri bulunacaktır[40]. Bu savaşlar, Bedir ve Mekke'nin fethi savaşlarıdır.

Puranalarda Arap asıllı bir peygamberin müjdesini gören Panditler (din adamları), bu kitapların tahrif edilmiş olduğu iddiasını ortaya attılar; fakat bir tahrif olmuş olsaydı, bu tahrif, kendi lehlerine olacak şekilde gerçekleşirdi[41].

4. Müjde: Kuntap Sukt, Atharva Veda'nın çok iyi bilinen bir bölümüdür. Bu bölümün ilk mantrası (cümlesi) şöyledir: "Dinleyin ey insanlar! Bir kahramana övgü olarak, bunun için (bir şarkı) söylenecek."

---

[37] Vidyarthi, age, s.38-39; Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 235.

[38] Vişnu Puran, XXIV.

[39] Hamidullah, *Rasûlullah Muhammed*, s.56; Hamidullah, *İslam'ın Doğuşu*, s. 11, (Terc: Murat Çiftkaya), İstanbul, 1997; Ulutürk, age, s.83-84.

[40] Ulutürk, age, s.84.

[41] Vidyarthi, age, s.34-35.

'Övülecek kişi' ifadesi, *'Muhammed'* kelimesinin tam karşılığıdır. Bu mantranın metni, onun gerçekten bir tebşîr olduğunu göstermektedir. Hindular, bu sözleri dikkatle ve saygıyla dinlemekten büyük bir zevk alırlar. Bu mantrada kullanılan *'Astvishyate'* sözcüğü, Sanskritçe'de, gelecek zaman kipinde *'övülecek kişi'* anlamına gelir; bu, onun bir tebşîr oluşunun delilidir; bu olay, gelecek bir zamanda vuku' bulacaktır. Dünyadaki peygamberler içinde en çok övülen ve saygı gören, Hz. Muhammed'dir. Bütün peygamberler onu övmüş ve geleceğini haber vermiştir[42]. Kuntap Sukt'un ikinci mantrasında, deveye binen ve arabasıyla göğe yükselen birisinden sözedilmektedir. Bu kişi, bir Hint Rişi'si (din adamı) olamaz; çünkü onlara deveye binmek yasaktı. Bu kişi, bir Arap olmalıdır ki o da Hz. Peygamber'dir. Göğe yükselen araba da, daha önce geçtiği gibi, onun mîrâcına işarettir[43].

Özetle Atharva Veda, şu haberlerle Hz. Peygamber'i müjdelemektedir:

a) O, *'Narashansah'*, yani *'Övülen (Muhammed)'*dir.

b) O, barış prensi veya muhâcirdir. (Mantra 1)

c) O, deveye binen bir rişidir; arabası göklere ulaşır. (Mantra 2)

d) O ve onu izleyenler, daima ibadeti düşünürler; savaş alanında bile Rablerinin önünde secde ederler. (Mantra 4)

e) O, düyaya hikmeti yaymıştır. (Mantra 5)

f) O, dünyaların efendisi, bütün beşerin en iyisi ve rehberidir. (Mantra 6)

g) İnsanlar, onun idaresinde mutlu bir şekilde yaşarlar. (Mantra 9-10)

h) Ondan, kalkıp insanları uyarması istenmiştir. (Mantra 11)

ı) O, çok cömerttir. (Mantra 12)[44]

2. ZERDÜŞTLÜK'ÜN KUTSAL KİTAPLARINDA BULUNAN MÜJDELER

Doğu İran'da yaşamış olan Zerdüşt, esasında bir reformcudur. Onun mesajı, daha önceki dînî tecrübeye birçok yönden muhaliftir; zira o bir monoteisttir[45]. *Ahura Mazda,* Yüce Rabb'dir ve bütün zıtlıkların

---

[42] Vidyarthi, age, s.44; ayrıca bkz: Hamidullah, *Rasûlullah Muhammed*, s.56 ve Ulutürk, age, s.83.

[43] Bkz: Vidyarthi, age, s.46-48.

[44] Vidyarthi, age, s.69-70.

[45] Eliade, Mircea, - Couliano, Ioan P., *Dinler Tarihi Sözlüğü*, s. 303-304, (Terc: Ali Erbaş), İstanbul, 1997.

yaratıcısıdır[46]. Zerdüşt, herşeyin yaratıcısı olan, insanlara iyilik yapan tek bir Tanrı'nın, Ahura Mazda'nın (Hürmüz'ün) peygamberidir[47]. Rivayete göre kitap kendisine, Yüce Tanrı Ahura Mazda tarafından vahyedilmiş ve o da dini yaymak için halka vaazlarda bulunmuştur. Zerdüşt peygamber, daha önceki dini arıtıp temizlemiş, İran çok-tanrıcılığını, tek-tanrıcılığa doğru yöneltmiş ve çok yüksek bir ahlâkın kurallarını koymuştur[48]. Kitap, peygamberlik, âhiret inancı ve tek-tanrıcılık görüşleriyle Zerdüştlük, ilâhî bir dinin temel vasıflarını üzerinde taşımaktadır[49].

Avesta, Eski İran'ın ve bugün Hindistan'da yaşayan İran asıllı Parsîlerin kutsal kitabıdır ve dili Pehlevîce, yani eski Farsça'dır[50]. Gathalar da, Zerdüşt'e nisbet edilen ve kutsal sayılan kitaplardandır[51].

Hz. Ali, Zerdüştlük dininin sapmasını şöyle tahlil ediyor: "Zerdüştlük başlangıçta kitap ve risalet sahibi, hak bir dindi. Aç gözlü güçlülerin ve zorbalığı destekleyenlerin elleriyle, zamanla tahrif edilmiştir."[52] Sâsânîler devrinde Zerdüştlük, düalist bir özellik kazandı[53]. Başlangıçta Ahura Mazda'nın sıfatları olarak kullanılan bazı kelimeler, sonraları özel isim olarak algılanmış ve ayrı zâtlar olarak görülmüş; böylece başka tanrılar ortaya çıkmış ve Zerdüştlük, bir şirk dini haline gelmiştir[54].

Hz. Peygamber zamanında ve daha sonraları, Zerdüştlük dini mensuplarına ehl-i kitap muamelesi yapılmıştır[55]. İran'ın fethiyle müslümanlar, Zerdüştî halkla ilişkiye girmişler ve onların inançlarını öğrenince, Zerdüşt'ün, ilâhî vahye mazhar olmuş bir peygamber olduğu sonucuna varmışlar ve onlara, ehl-i kitaba davrandıkları gibi davranmışlardır[56].

---

[46] Eliade, age, s.305.

[47] Rousseau, age, s.53.

[48] Challeye, Felicien, *Dinler Tarihi*, s. 101, (Terc: Sâmih Tiryakioğlu), İstanbul, 1960; ayrıca bkz: Tümer, Günay, *Bîrûnî'ye Göre Dinler ve İslam Dini*, s. 189, 3. Baskı, Ankara, 1991; Kahraman, Ahmet, *Dinler Tarihi*, s. 98, İstanbul, 1993.

[49] Kahraman, age, s.99.

[50] Tümer-Küçük, age, s. 120.

[51] Tümer-Küçük, age, s. 119.

[52] Şeriati, age, II, 216.

[53] Rousseau, age, s.54.

[54] Şeriati, age, II, 219.

[55] Bkz: Buhârî, Cizye, 1; Hamidullah, *el-Vesâiku's-Siyâsiyye*, s. 167, (Terc: Vecdi Akyüz), İstanbul, 1997; Hamidullah, *İslam Peygamberi*, I, 382; Emin, Ahmed, *Fecru'l-İslam*, s. 101, Kahire, trs.

[56] Vidyarthi, age, s.17.

Zerdüşt'ün bir peygamber; Avesta'nın da bir kutsal kitap olduğunu düşünen bazı âlimler, bu kitaplarda da Hz. Peygamber'le ilgili müjde aramışlar ve bir müjde bulmuşlardır:

Hz. Mesih ve diğer peygamberlerin, gelecekte gönderilecek bir elçinin gelişini haber vermeleri gibi, Zerdüşt de kendisine benzer birisinin geleceğini haber vermiştir. Onun adı, *Saoşyant*'tır; bu ad, *'âlemlere rahmet'* anlamına gelir. Onun temel özelliği, *'Astuat-erata'* yani *'bütün halkları tutan veya biraraya getiren'* bir kişi olmasıdır. O, bütün insanlara rehberlik etmek ve onları ıslah etmek için gönderilmiştir[57]. Zerdüştî inancında bütün tarih, üç döneme ayrılmaktadır; her dönem dörtbin yıldır ve her dönemin sonunda bir *Saoşyant* zuhûr eder. En son Saoşyant da gelecek ve sonra kıyamet kopacaktır[58]. Yasht, 13, XXVIII, 129'da, putları kıracak olan *Saoşyant (herkese, âlemlere rahmet)* adında biri ile, keza *Astuat-erata (halkı ayağa kaldıran)*'nın geleceği önceden haber verilmiştir[59].

Kâdir-i Mutlak Tanrı, Peygamber Zerdüşt'e Avesta'da şu sözlerle hitap etmektedir: "Müslüman sahabe arasında en güçlüsü ey Zerdüşt, aslî şeriatine bağlı olanlar ya da dünyayı restore edecek olan (henüz doğmamış) *Saoşyant*'tan olanlardır."[60] Burada iki açık müjde vardır: Zerdüştlük'ü yenileyen birisinden bahsedilmesi ve bizzat Hz. Muhammed'in adının geçmesi. Hz. Peygamber, bütün dünya dinlerini ıslah etmiş ve dine yeni bir soluk vermiş ve bu din, sahabe aracılığıyla dünyanın birçok bölgesine yayılmıştır[61].

Avesta'nın bir başka yerinde şöyle denilmektedir: "Adı *Muzaffer, Saoşyant* ve *Astuat-erate* olan. O, bedenli bir varlık olarak, putperestlerden gelecek bir tahribe karşı duracaktır."[62] Bu ifade, Hz. Muhammed'den başka hiçbir peygambere bu kadar uymaz. Onun hayırlı ve muzaffer oluşu, Mekke'nin fethinde belli olmuştur. O, bütün insanlara rahmet olarak gönderilmiştir (Enbiyâ 21/107). O, hem putperestleri, hem de yoldan çıkmış Mazdekleri (Mecûsîleri) ıslah için gönderilmiştir[63].

Zend Avesta'nın ilk kısmı olan Vendidad'da ve ikinci kısmı olan Yasht'ta, Zerdüşt'ün, kendinden sonra ortaya çıkacak bir nesebi olduğundan bahsedilmektedir. Bir kadının Kansava Gölü'nde yıkanacağı ve gebe kalacağı; söz verilen peygamberi, *'Astuat-erata'* yani *'Saoşyant'*ı doğuracağı anlatılmaktadır. Bu kişi, Zerdüştî îmânını

---

57 Vidyarthi, age, s.12; Hamidullah, *İslâm'ın Doğuşu*, s.11.

58 Şeriati, age, II, 184.

59 Hamidullah, *Rasûlullah Muhammed*, s.52-54; Ulutürk, age, s.83.

60 Farvardin Yasht, XIII, 17'den naklen Vidyarthi, age, s.21.

61 Vidyarthi, age, s.21

62 Farvardin Yasht, XXVIII, 129'dan naklen Vidyarthi, age, s.21.

63 Vidyarthi, age, s.21.

koruyacak, şerri yok edecek, putlara ibadeti ortadan kaldıracak ve insanları Zerdüştlük dinine davet edecektir[64]. Bahsedilen *Kansava Gölü*, maddî bir göl değildir; o, Kur'ân'ın "Biz sana kevser'i verdik." (Kevser 108/1) şeklinde bahsettiği, rûhî bir kaynaktır. Bu kevser, Kur'ân'ın ta kendisidir; o, bütün peygamberlerin ortak mesajını içerir[65]. Zerdüştî îmânın korunuşu ile ilgili haber de, şu örnekte görüldüğü gibi, gerçekleşmiştir: Zerdüşt şöyle demiştir: "O birdir; sayı olarak değil." Kur'ân'da da şöyle geçer: "Deki o Allah birdir." (İhlas 112/1)[66]

3. BUDİZM'İN KUTSAL KİTAPLARINDA BULUNAN MÜJDELER

Buda'nın asıl adı Siddhartha Gotama olup, *'Buda'* lakabı kendisine sonradan verilmiştir. *'Buda'*, kelimesi, Pali dilinde ve Sanskritçe'de *'uyanmış, aydınlanmış, aydınlığa kavuşmuş'* anlamlarına gelir[67]. Buda'ya irfan (vahiy), bir incir ağacının altında gelmiştir[68]. Buda, putlara tapmayı yasak etmiş, putları kırmıştı; fakat ölümünden sonra budistler, onun heykelini yapıp tapmaya başlamışlardır[69]. Bazı âlimler, Kur'ân'da adı geçen *Zülkifl'in, Buda* olduğunu söylemişlerdir[70]. Onlara göre Kifl, Buda'nın doğum yeri olan Kapilavastu'nun Arapçalaşmış şeklidir; Zülkifl, *'Kapilavastulu'* demektir.[71] Diğer taraftan, Kur'ân'daki Tîn Sûresi'nde zikredilen incir ağacının, Buda'nın altında Nirvana'ya ulaştığı ağaç (Bodhi) olduğu da söylenmiştir[72].

Budizm'in kutsal metnine, Sanskritçe'de *Tripitaka*; Buda'nın dili olduğu sanılan Pâli dilinde de *Tipitaka (Üç Sepet)* adı verilmiştir[73]. Hint uzmanı Max Müller'e göre Brahmanizm dini, yani Hinduizm, kutsal kitapların en eskisine sahip bulunmaktadır; Budizm ise, kutsal kitapların en hacimlisine sahiptir[74].

Rasûlullah, inanç ve vicdan hürriyetini yahudi, sâbiî, hristiyan ve mecûsîlere tanımış bulunuyordu; Hulefâ-i Râşidîn devrinde onun sahâbîleri, aynı hoşgörü ve hürriyeti, berberî, budist ve brahmanlara da

---

64 Vidyarthi, age, s.12.

65 Vidyarthi, age, s.13.

66 Bkz: Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 232-233.

67 Eliade, age, s.54; Tümer-Küçük, age, s. 160.

68 Kahraman, age, s.111.

69 Kahraman, age, s.114.

70 Tümer, Günay, *"Budizm"*, DİA, VI, 358.

71 Tümer, *"Budizm"*, DİA, VI, 358; Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 234.

72 Tümer, *"Budizm"*, DİA, VI, 358; ayrıca bkz: Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, I, 649.

73 Challeye, age, s.66.

74 Challeye, age, s.66.

tanımakta hiçbir sakınca görmediler ve bu konuda bir güçlükle de karşılaşmadılar[75].

Budizm'in kutsal kitaplarında, Hz. Peygamber'le ilgili bir müjde vardır. Onun bu kitaplardaki ismi, *'Metteya'* veya *'Maitreya'*dır: "Ananda, mukaddes kişiye (Buda'ya) sordu: 'Sen gittiğin zaman bize kim öğretecek?' Mukaddes kişi cevapladı: 'Ben, yeryüzüne gelen ilk buda değilim; son da olmayacağım. Zaman içinde dünyaya başka bir buda gelecek; bu kişi, kutsal, tam anlamıyla aydınlatılmış ve davranışları hikmet dolu bir kişidir. O, meleklerin ve ölümlülerin efendisidir. Size, benim de öğrettiğim ebedî hakikati açıklayacaktır. Dinini, amacını bildirecektir. Benim şimdi ilan ettiğim şekilde, en mükemmel ve en saf dînî hayatı ilan edecektir. Onun şakirtlerinin sayısı, binlerce olacaktır; oysa benimki yüzlercedir.' Ananda sordu: 'Onu nasıl tanıyacağız?' Mukaddes kişi cevapladı: 'O, *Maitreya* olarak bilinecek.'"[76]

Gautama Buda, dini tamamlayamadığını, kendi takipçisi olarak gelecek olan *Maitreya* veya *Metteya*'nın bu işi tamamlayacağını önceden haber vermiştir[77]. Buda, etrafındakilere: "Ben size her şeyi söylemedim, vazifemi yapmadım; benden bin sene sonra biri gelecek ve benim dinimi tamamlayacak. Siz ona uyun. Onun adı, *Metteya (Maitreya)*'dır." demiştir. Buda, M. Ö. 480'de vefat etmiştir; Hz. Peygamber de M. S. 571'de doğmuştur; Buda'dan bin sene sonra gelecek olan ve adı *'âlemlere rahmet'* olan kişi, Hz. Peygamber'den başkası değildir[78]; zira bu kişinin adı, Pâlice'de *Metteya*; Sanskritçe'de *Maitreya'dır*[79]; bu iki kelime de, *'rahmet'* anlamına gelmektedir. Kur'ân'da, Hz. Peygamber'in bütün âlemlere, bütün insanlığa rahmet olarak gönderildiği (Enbiyâ 21/107) bildirilmektedir. Öyleyse *Maitreya* veya *Metteya*, Hz. Muhammed (sav)'dir[80]; ama budistler hâlâ bu *Metteya*'yı beklemektedirler[81]. Tibet ve Moğolistan dağlarına 'Gel Maitreya gel!' yazısı kazınmıştır[82]. Budistler, bazen boyu 21-21 metreyi bulan *Maitreya* heykelleri inşa etmektedirler[83]; halbuki o beklenen *Maitreya* gelmiştir; o, *Hz. Muhammed (sav)*'dir.

---

75 Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, I, 540-541.

76 Seylan kaynaklarından naklen Vidyarthi, age, s.92; Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 235.

77 Vidyarthi, age, s.94; ayrıca bkz: Hamidullah, *Rasûlullah Muhammed*, s.57; Ulutürk, age, s.84; Tümer, *"Budizm"*, DİA, VI, 357.

78 Kahraman, age, s.114.

79 Vidyarthi, age, s.99.

80 Vidyarthi, age, s.100.

81 Kahraman, age, s.114.

82 Tümer, *"Budizm"*, DİA, VI, 357.

83 Vidyarthi, age, s.95.

C. AHD-İ ATİK'TE BULUNAN MÜJDELER

Ahd-i Atik, yani Eski Ahid, üç ana bölümden oluşur: a. Tora (Tevrat), b. Neviim (Peygamberler), c. Ketuvim (Kitaplar)[84]. Tora, Hz. Musa'ya indirilmiş olan ve beş bölümden oluşan kutsal kitaptır; bölümleri şunlardır: a. Tekvin, b. Çıkış, c. Levililer, d. Sayılar, e. Tesniye[85]. Neviim (Peygamberler) bölümünde, İsrailoğullarına gönderilmiş peygamberler sıralanır. Bu bölüm, yirmibir alt başlık ihtiva eder. Ketuvim (Kitaplar) bölümü de, Mezmurlar'ı (Zebur'u) da içine alan onüç bölümden oluşur[86].

1. Müjde: "Onlar için kardeşleri arasından, senin gibi bir peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım ve ona emredeceğim herşeyi onlara söyleyecek. Her kim peygamberleri tarafından, benim adıma söylenen sözleri dinlemezse, ben onlardan intikam alacağım."[87]

Yüce Allah bu sözleri, Hz. Musa'ya hitaben söylemiştir. Hz. Musa, İsrailoğullarından idi. İsrailoğullarının kardeşleri, İsmailoğullarıdır. 'Kardeşleri arasından' ifadesi, bu peygamberin, İsrailoğullarının kardeşleri olan İsmailoğullarından olacağını, onların arasından çıkacağını ifade etmektedir[88]. Hz. Muhammed (sav), İsmailoğullarından, yani Araplardandır.

'Senin gibi bir peygamber' ifadesi, gelecek olan bu peygamberin, Hz. Musa'ya benzer olduğunu, onun gibi müstakil bir şeriate sahip olacağını ifade etmektedir. Müstakil bir kitap ve şeriat getirme bakımından, dünyevî ve uhrevî olarak muktedir bir peygamber olma bakımından Hz. Musa ile Hz. Muhammed birbirlerine benzerler[89].

Allah'ın, kelamını onun ağzına koyması, o peygamberin ümmî olacağını, sadece kendisine vahyedileni insanlara duyuracağını ifade eder. Hz. Peygamber ümmî idi; okuma-yazması yoktu; Kur'ân'ı, şifâhî olarak, ezberinden okurdu ve yalnızca kendisine vahyolunanı okurdu.

---

84 Tümer-Küçük, age, s. 192.

85 Bkz: Tümer-Küçük, age, s. 194-195.

86 Bkz: Tümer-Küçük, age, s. 195-197; Bouquet, A. C., *Sacred Books of the World,* s. 183-184, Çekoslovakya, 1962.

87 Tesniye, 18/18-19.

88 el-Hindî, Rahmetullah, *İzhâru'l-Hakk Tercümesi*, s. 654-655, (Terc: Ömer Fehmi Ef.-Nüzhet Ef.), İstanbul, 1972; el-Cisr, Hüseyin, *Risâle-i Hamîdiyye*, s. 54, (Terc: Manastırlı İsmail Hakkı, Sadeleştiren: Ahmet Gül), İstanbul, 1973; Elmalılı, age, I, 500; Gülen, M. Fethullah, *Sonsuz Nur*, I, 42-43, İstanbul, 1994; Ulutürk, age, s.90.

89 Elmalılı, age, I, 500; Gülen, age, I, 42-43; Ulutürk, age, s.90.

(Necm 53/3-4)[90] Hz. Musa'nın, İsmailoğullarından çıkacağını, kendisi gibi müstakil bir şeriat ve kitap sahibi olacağını ve ancak kendisine vahyolunanı okuyan ümmî bir insan olacağını söylediği bu peygamber, Hz. Muhammed (sav)'den başkası değildir[91].

Hristiyanlar, bahsedilen bu peygamberin Hz. İsa veya Hz. Yuşa olduğunu söylemektedirler; fakat bu peygamberler, Hz. Musa gibi müstakil bir şeriate sahip olmadıklarından ve kendileri de İsrailoğullarından olduklarından dolayı, buradaki tarife uymazlar[92].

2. Müjde: "Rabb, Sînâ'dan geldi; ve onlara Saîr'den doğdu; Faran (Paran) dağından parladı."[93]

Sînâ Dağı, Hz. Musa'ya Tevrat'ın verildiği yerdir. *Saîr*, Hz. İsa'ya İncil'in indirildiği Nâsıra civarında bir yerdir. *Faran (Paran)* da, Mekke'nin eski adıdır[94]. Hz. Peygamber'in doğduğu ve peygamber olduğu şehir, Mekke'dir. Tevrat'ta, Hz. İsmail'in ve Hacer vâlidemizin bu bölgede oturduğu anlatılmaktadır: "(İsmail), Paran çölünde oturdu ve anası ona, Mısır diyarından bir kadın aldı."[95] Kur'ân'da da Hz. İbrahim'in, zürriyetinden bir kısmını, Beytü'l-Haram'ın yanında ekinsiz bir vadiye yerleştirdiği[96], bu evin temellerinin de İbrahim ve İsmail tarafından yükseltildiği[97] belirtilmektedir. Bu vadi Mekke vadisi; bu ev de Kâbe olduğuna göre, Hz. İsmail ile annesinin yerleştiği yer, Mekke'dir[98].

Rabb'in Sînâ'dan gelmesi, Tevrat'ın Hz. Musa'ya Sînâ Dağı'nda inmesini; Saîr'den doğması, İncil'in Hz. İsa'ya Saîr civarındaki Nâsıra'da inmesini; Faran Dağı'ndan parlaması da, Kur'ân'ın Hz. Muhammed'e, eski adı Faran olan Mekke'de inmesini ifade etmektedir[99].

3. Müjde: "*Şilo* gelinceye kadar, saltanat asası Yahuda'dan, hükümdarlık asası da ayaklarının arasından gitmeyecektir. Ve milletlerin itaati ona olacaktır."[100]

---

90 el-Cisr, age, s.55.

91 el-Hindî, age, s.655; Elmalılı, age, I, 500; Gülen, age, I, 43; Ulutürk, age, s.90; Kaya, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, s. 229-230.

92 el-Cisr, age, s.54-55.

93 Tesniye, 33/2.

94 Harman, Ömer Faruk, *"Fâran"*, DİA, XII, 166; el-Cisr, age, s.53.

95 Tekvin, 21/21.

96 Bkz: İbrahim 14/37.

97 Bkz: Bakara 2/127.

98 Harman, *"Fâran"*, DİA, XII, 166.

99 el-Hindî, age, s.655-656; el-Cisr, age, s.53; Elmalılı, age, I, 502; Gülen, age, I, 41-42; Ulutürk, age, s.91.

100 Tekvin, 49/10.

Ahd-i Atik'in bütün tercümelerinde bu *'Şilo'* kelimesi aynen korunmuş, tercüme edilmemiştir[101]. Bu kelimenin mânâsıyla ilgili üç ihtimal düşünülmüştür:

a) Bu kelime, *'şiluah'* kelimesinin bozulmuş şeklidir; *'Yah' ın Rasûlü'*, yani sadece Hz. Muhammed için kullanılan bir sıfat olan *'Allah'ın Rasûlü'* ifadesine tekabül eder[102].

b) Bu kelime, *'saltanat ve şeriat sahibi'*, *'büyük ve kanun koyucu otoritesi olan'* ve *'milletlere hükmeden'* şahıs anlamlarına gelmektedir[103].

c) Bu kelime, *'barış, kalp huzuru, sessizlik ve güven'* anlamlarına gelir; Peygamberimiz'e, çevresindeki insanlar tarafından verilen isim de *'Muhammedü'l-Emîn'* yani *'Güvenilir Muhammed'*dir[104].

İlginç olan bir şey, bu kelimenin, Tevrat'ın başka hiçbir yerinde geçmemesi ve diğer peygamberler için kullanılmamış olmasıdır[105]. Kelimenin bütün anlamları, Hz. Muhammed (sav)'e uymaktadır; öyleyse *Şilo*, Hz. Muhammed'dir[106]. Hz. Peygamber, Kur'an ve askerî güçle gelmiştir. *Şilo*'nun yahudi olmayan birisi olması gerekir ki, onun gelmesiyle birlikte saltanat ve hükümdarlık, Yahuda'dan, yani onun soyundan olan yahudilerden gitmiş olsun, onlardan alınmış olsun[107]. *Şilo*, Hz. İsa olamaz; Çünkü o da ana tarafından Yahuda soyundandır, İsrailoğullarındandır[108].

4. Müjde: "İşte kendisine destek olduğum kulum; canımın kendisinden razı olduğu seçme kulum: Rûhumu onun üzerine koydum, milletler için hakkı meydana çıkaracaktır. O bağırmayacak ve sesini yükseltmeyecek ve sesini sokakta işittirmeyecek. Ezilmiş kamışı kırmayacak ve tüten fitili söndürmeyecek, hakkı hakikate erdirecek. Ve dünyada hakkı pekiştirinceye kadar zayıflamayacak ve cesareti kırılmayacak; adalar, onun şeriatini bekleyeceklerdir."[109]

Burada kendisinden bahsedilen kişi, Hz. Peygamber'dir. Abdullah b. Amr'a Rasûlullah'ın Tevrat'taki vasıfları sorulduğunda o, bu vasıfları

---

[101] Davud, Abdülahad, *Tevrat ve İncil'e Göre Hz. Muhammed*, s. 64, (Terc: Nusret Çam), İzmir, 1992.

[102] Davud, age, s.65.

[103] Davud, age, s.67.

[104] Davud, age, s.69.

[105] Davud, age, s.71.

[106] el-Hindî, age, s.657; Ulutürk, age, s.93.

[107] Ulutürk, age, s.93.

[108] Ulutürk, age, s.93.

[109] İşaya, 42/1-4.

saymıştır; bu vasıflardan biri de şudur: "Bu peygamber, kötü huylu, katı kalpli ve çarşılarda bağırıp çağıran biri değildir."[110]

Herakliyus, Ebû Sufyan'a Hz. Peygamber hakkında birçok soru sormuştur; bu sorulardan biri de şudur: "Onlar artıyorlar mı, azalıyorlar mı?" Ebû Sufyan, "Artıyorlar." diye cevap verince Herakliyus, "İman böyledir; tamamlanıncaya kadar artar."[111] demiştir. Bu iki vakıa, İşaya'dan naklettiğimiz bölümde bahsedilen kişinin, Hz. Peygamber olduğunu göstermektedir.

5. Müjde: 45. Mezmur'da, bir peygamberin özellikleri sayılır:

a) Üstün bir güzelliğe ve parlak bir yüze sahip olması,

b) Dudaklarından letafet (hikmetli sözler) saçılıyor olması,

c) Zamanın sonuna kadar mübarek olacağı,

d) Kılıç, celâl ve haşmet kuşanmış olması,

e) Kudretli ve güçlü olması,

f) Hakikat, hilim ve adalet sahibi olması,

g) Oklarının sivri olması ve onları kullanmaya her an hazır olması,

h) Kavimlerin onun emri altına girmesi,

ı) İyiliği sevip günaha kızması,

j) Kralların kızlarının ona hizmet etmesi,

k) Ona, komşu ülkelerin padişahlarından hediyeler gelmesi,

l) Ümmetinin zenginlerinin, onun emrine itaat edip mallarını cömertçe harcamaları,

m) İsminin nesilden nesile anılması ve kavimlerin daima ona teşekkürde bulunması[112].

Protestanlar, bu peygamberin Hz. İsa olduğunu; yahudiler ise bu peygamberin henüz gelmediğini söylerler; fakat bu sıfatların hepsi, Hz. Muhammed (sav)'de mevcuttur. Özellikleri sayılan bu peygamber, Hz. Peygamber'dir[113]. Hz. Peygamber, çok güzel bir insandı; gösterdiği hikmet ve bilgi incelikleri sonsuz idi; din düşmanlarına karşı savaşmıştı; Arapların en kuvvetli pehlivanlarını yenmesi de gücünün büyüklüğüne delildir; doğruluk ve güvenilirlik vasıflarını, düşmanları bile kabul

---

[110] Buhârî, Buyû', 49; Buhârî, Tefsîr, Sûratü'l-Feth, 3.

[111] Buhârî, el-Cihâd ve's-Siyer, 101.

[112] Mezmurlar, 45/1-17.

[113] el-Hindî, age, s.658; Elmalılı, age, I, 505; Ulutürk, age, s.94.

ederlerdi; atış aletleri kullanması, şeriatinin gereğidir; Araplar ve diğer milletler onun dinine uymuşlardır; Hayber kumandanı Ahtab'ın kızı olan Safiyye, onun cariyesi olmuştur. Hz. Peygamber, bütün güzel huylarla muttasıf, bütün çirkinliklerden uzak idi. Necâşî ve Mukavkıs, ona çeşitli hediyeler göndermişlerdir. Ümmetinden zengin olanlar, meselâ Hz. Osman, onun emrinde mallarını cömertçe infak etmişlerdir[114]. Allah, bütün mü'minlere, peygamberlerine salât ve selâm getirmelerini ve ona saygı göstermelerini emretmektedir[115]. Böylece peygamberin ismi, nesilden nesile saygı ve şükranla anılmaktadır. Ayrıca günde beş defa okunan ezanla, Hz. Muhammed'in peygamberliği ilan edilmekte, mübarek ismi anılmaktadır[116].

D. AHD-İ CEDİD'DEKİ MÜJDELER

Ahd-i Cedid, yani Yeni Ahid, Hıristiyanların Kitâb-ı Mukaddes'inin, İnciller'i de içine alan bölümüdür[117]. Ahd-i Cedid, dört İncil'den, yirmibir mektup'tan, Rasullerin İşleri ve Vahiy bölümlerinden oluşur; toplam yirmiyedi bölümdür[118]. Dört İncil, Matta, Markos, Luka ve Yuhanna adlı kişilerin yazdığı İnciller'dir. İncil, Hz. İsa'ya indirilmiştir.

1. Müjde: "Ben Baba'dan isteyeceğim ve O size, sizinle daimî kalacak olan başka bir *Periqlytos* gönderecektir."[119] "Benim gitmem sizin için hayırlıdır; çünkü ben gitmezsem, Periqlytos size gelmez. Fakat gidersem, onu size gönderirim. Ve o geldiği zaman, günah için, salâh için ve hüküm için dünyayı ilzam edecektir...Size söyleyecek çok şeylerim var; fakat şimdi dayanamazsınız. Fakat o *Periqlytos* gelince, size her hakikate yol gösterecek; zira kendiliğinden söylemeyecektir; fakat her ne işitirse söyleyecek ve gelecek şeyleri size bildirecektir."[120]

Bu ifadelerdeki *'Periqlytos'* kelimesi, hristiyanlar tarafından tahrif edilerek *'Paraklet'* şekline dönüştürülmüş ve *'teselli edici, aracı, hakikat ruhu'* gibi mânâlar verilmiştir[121]. Halbuki kelimenin aslı, *'Periqlytos'*tur ve *'en çok övülen, en çok hamdeden'* mânâlarına gelir ve *'Ahmed'* kelimesinin tam karşılığıdır[122]. Saff Sûresi'nde Hz. İsa'nın, kendinden sonra gelecek ve adı *'Ahmed'* olacak bir peygamberi müjdelediği belirtilmektedir[123].

---

[114] Bkz: el-Cisr, age, s.67-71.

[115] Bkz: Ahzâb 33/56.

[116] el-Cisr, age, s.73.

[117] Tümer-Küçük, age, s. 256.

[118] Tümer-Küçük, age, s. 257.

[119] Yuhanna, 14/16.

[120] Yuhanna, 16/7-13.

[121] Davud, age, s. 270.

[122] Davud, age, s. 270.

[123] Bkz: Saff 61/6.

İbn İshak (151/768), Yuhanna İncili'nin 15/26-27. âyetlerini şöyle tercüme etmiştir: "Babanın size göndereceği *Münhamanna*, Baba'dan çıkan hakikat ruhu geldiği zaman, benim için şahitlik edecektir. Siz de şahitlik edeceksiniz; çünkü başlangıçtan beri benimle berabersiniz. Bunu size, yanlışa sapmayasınız diye söylüyorum." *Münhamanna*, Süryanice'de *Muhammed* karşılığındadır. Yunanca'sı *Paraklitos*'tur[124]. Bu kelime, 'teselli edici' olarak çevrilirse hiçbir mânâ ifade etmez[125].

Grekçe'deki *'Periqlyte'* kelimesi, Ârâmice *'Mhamada'* yahut *'Hamida'* kelimesinin karşılığıdır. Bu kelime, Arapça'da *'Muhammed'* ve *'Ahmed'* kelimelerine tekabül eder[126].

Periqlytos'un bir özelliği de, kendiliğinden birşey söylememesi, ne vahyedilmişse onu aktarması ve olacak şeyleri söylemesidir. Bu özellikler, Hz. Muhammed'de mevcuttur. O, Kur'an'ın diliyle şöyle der: "Ben, ancak bana vahyolunana uyarım ve ben, ancak bir uyarıcıyım." (Ahkâf 46/9) "O hevasından konuşmaz; konuştukları, ancak ona vahyolunanlardır." (Necm 53/3-4) âyeti de aynı gerçeği ifade eder[127].

Faraklit, Hz. İsa hakkında şahitlik yapacaktır ve Hz. İsa'dan sonra gelecektir. Günahlarından dolayı bütün insanlığı ilzâm edecektir[128].Yuhanna İncili'nin haber verdiği bu *Paraklit*'i, bir insan olarak anlamak gerekir; zira onun, Hz. İsa gibi işitme ve görme yetilerine sahip olduğu ifade edilmiştir. Bugün elimizde bulunan metindeki *'Ruhu'l-Kudüs'* ibaresi, sonradan, tamamen kasıtlı olarak yapılmış bir ilavedir[129].

Hristiyanlarca zındık sayılan, pek çok taraftarı bulunan bir mezhebin lideri, kendisinin, Hz. İsa'nın müjdelediği 'övülmeye en çok lâyık kimse' olduğunu söyleyerek, kendisinin *'Periqlytos'* olduğunu iddia etmiştir. Bu sahte Periqlytos hareketinden, ilk devir hristiyanlarının, geleceği va'dedilen bu *'hakikat ruhu'*nu, belli bir şahıs ve Allah'ın son peygamberi olarak anladıkları sonucuna varılmıştır[130].

Peygamberimizden önce ne *Periqlytos* isminde bir Yunanlı'ya, ne de *Ahmed* isminde bir Arap'a rastlanılmıştır; bu, eşsiz bir mûcizedir[131].

---

[124] İbn Hişam, *es-Sîratü'n-Nebeviyye*, I, 187-188, Riyad, 1413/1992.

[125] Davud, age, s.287.

[126] Davud, age, s.288.

[127] Davud, age, s.288-289.

[128] el-Cisr, age, s.57.

[129] Bucaille, Maurice, *Müsbet İlim Yönünden Tevrat, İnciller ve Kur'an*, s. 176, (Terc: Mehmet Ali Sönmez), İstanbul, 1987.

[130] Davud, age, s.291; ayrıca bkz: el-Hindî, age, s.677; el-Cisr, age, s.60.

[131] Davud, age, s.289.

Bütün bunlardan, Hz. İsa'nın geleceğini haber verdiği *Periqlytos*'un, son peygamber Hz. Muhammed (sav) olduğu sonucuna varılmaktadır.

2. Müjde: "Tövbe edin; çünkü göklerin melekûtu yakındır."[132] "Şöyle duâ edin: Ey göklerde olan Rabbimiz! İsmin mukaddes olsun, melekûtun gelsin. Gökte olduğu gibi, yerde de senin iraden olsun."[133] "İsa havarilerini toplayıp onları, Allah'ın melekûtunu ilan etmek için gönderdi."[134]

İncillerde sıkça geçen, Hz. İsa'nın müjdelediği *'Melekûtullah'* veya *'Melekûtu's-semâvât'*, *Allah'ın hâkimiyeti* veya *göklerin hâkimiyeti* anlamlarına gelir[135]. Göklerin melekûtundan murad, Hz. İsa'nın getirdikleriyle zuhûr eden kurtuluş yolu olamaz; öyle olsaydı İsa, *'Göklerin melekûtu yaklaştı.'* demez, *'geldi'* derdi. Göklerin melekûtu, Hz. İsa'dan sonra gelen Hz. Muhammed'in getirdiği şeriatle gerçekleşmiştir. Hz. İsa, işte bu yüksek şeriati müjdeliyordu[136]. Bu müjde, doğru yolun yolcusu, tevhidi öğreten ve hiçbir şeyden yılmayan, yüce ve eşsiz bir peygamber olan son peygamber Hz. Muhammed'in müjdesidir[137].

"Allah'ın mülk ve saltanatı, sizden alınacak ve meyvelerini yetiştirecek bir millete verilecektir."[138] Bu âyette, Hz. Peygamber ve ümmeti müjdelenmektedir[139]. Hz. İsa bu sözüyle, Allah'ın iradesinin yeryüzüne hakim kılınmasını sağlayacak olan Melekûtullah'ın kendi ümmetinden, yani İsrailoğullarından alınıp, başka bir ümmete verileceğini ifade etmiş olmaktadır. Bu ümmet Hz. Muhammed'in ümmeti, bu hakimiyeti sağlayan da İslâm dinidir[140].

İncil'de göklerin melekûtu, bir bağ sahibinin durumuna benzetilmektedir: Bağ sahibi, bağını bazı kişilere kiralar. Sonra kirayı almak için adamlarını gönderir. Kiracılar, bağ sahibinin adamlarından bazılarını yuhalarlar; bazılarını döverler; bazılarını taşlarlar; bazılarını da öldürürler. Sonunda bağ sahibi, saygı gösterirler diye oğlunu gönderir; bağcılar: 'Aman bu mirasçıdır; onu öldürüp mirasa konalım.' diyerek onu öldürürler. Burada Hz. İsa, dinleyenlere soruyor: 'Bu durumda bağın sahibi ne yapmalı?' Dinleyenler, bağ sahibinin bu adamları yok edeceğini, yerlerine başka kiracılar alacağını söylerler. Hz. İsa da cevaben: 'Siz kitapta Yapıcıların reddettiği taş, işte köşenin baş

---

[132] Matta, 4/17.

[133] Matta, 6/9-10.

[134] Luka, 9/2.

[135] Ulutürk, age, s.106.

[136] Ulutürk, age, s.108.

[137] el-Hindî, age, s.669-670.

[138] Matta, 21/43.

[139] el-Cisr, age, s.88.

[140] Ulutürk, age, s.108.

taşı oldu.'[141] sözünü okumadınız mı? Bu nedenle, Allah'ın melekûtu sizden alınacak ve onun meyvelerini yetiştirecek bir millete verilecektir.' demiştir[142]. Ferisîler ve başkâhinler, bu meselde kastedilen azgın kiracıların kendileri olduklarını anladılar; ama halktan korktukları için birşey yapamadılar. Bu meselde bağ sahibi, Allah'ı; azgın kiracılar, yahudileri; yeni kiracılar da Hz. Muhammed'in ümmeti olan Arapları ve diğer müslümanları temsil etmektedir[143].

İncil'de bir mesel daha anlatılmaktadır: Bir bağ sahibi, bağında çalışmaları için, birkaç işçiyle bir dinar yevmiyeye anlaşır ve onları bağa gönderir. Bir müddet sonra yine çarşı meydanına uğrar ve orada bekleyenleri de çalışmaları için bağına yollar. Akşam üzeri, çarşıda boş duran birilerini görür. Onlara niçin çalışmadıklarını sorar. Onlar da, 'Bizi kimse tutmadı.' derler. Bağ sahibi, onları da bağına gönderir. Gün sonunda kâhyasına, son gelenlere birer dinar vermesini söyler. Sıra, sabah erkenden işe başlayanlara gelince, onlara da birer dinar vermesini söyler. Bu kişiler bağ sahibine, 'Bir-iki saat çalışanlarla bizi niye eşit tuttun?' diye sorarlar. O da onlara, kendileriyle bir dinara anlaştığını ve birer dinarlarını da verdiğini; diğerlerine fazladan verdiklerine ise kimsenin karışamayacağını söyler. Böylece sonuncular, birinciler; birinciler de sonuncular olur[144]. Bu meselde bağ sahibi Allah'ı; bağda çalışan işçiler, peygamberlerin ümmetlerini temsil eder. Akşam üzeri çalışmaya başlayanlar, en son ümmet olan Hz. Muhammed'in ümmetidir. Diğerlerinden daha az çalışmalarına rağmen, hem onlarla eşit yevmiye aldılar, hem de diğer çalışanlardan önce yevmiyelerini aldılar. Bu işçilerin 'Bizi kimse tutmadı.' demeleri, onlara asırlar boyu peygamber gönderilmediğini ifade etmektedir. Hz. Peygamber, "Ben ikindi ile gün-batımı arasında gönderildim."[145] buyurmuştur. Yine o, "Biz öne geçen sonuncularız."[146] demiştir[147].

Hz. İsa der ki: "Göklerin melekûtu, bir adamın tarlasına ektiği bir hardal tanesine benzer; o tane ki, bütün tohumların en küçüğüdür; fakat büyüyünce, sebzelerden daha büyüktür ve ağaç olur; ta ki göğün kuşları onun dallarına konarlar."[148] Fetih Sûresi'nde, Hz. Peygamber'in beraberindekilerle ilgili bir meselin İncil'de geçtiği söylenmektedir: "Onların İncil'deki meselleri şöyledir: Onlar, filizini yarıp çıkarmış, gittikçe kuvvetlenerek kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş bir ekine

---

[141] Matta, 21/42.

[142] Bkz: Matta, 21/33-43.

[143] Ulutürk, age, s.113.

[144] Bkz: Matta, 20/1-16.

[145] Buhârî, Fedâilü'l-Kur'an, 17.

[146] Buhârî, Enbiyâ, 55.

[147] Ulutürk, age, s.114.

[148] Matta, 13/31-32; Markos, 4/26-32.

benzerler ki bu, çiftçilerin hoşuna gider. Allah, böylece onları çoğaltıp kuvvetlendirmekle, kâfirleri öfkelendirir." (Fetih 48/29)[149]

Bütün bunlardan anlaşılan şudur: Göklerin melekûtundan maksat, İslâm dinidir, onun uygulamaya geçirilmesidir[150].

3. Müjde: "Fânî olan yiyecek için değil, ebedî hayata bâkî olan yiyecek için çalışın; onu size İnsanoğlu verecektir; çünkü Baba Allah, ona mührünü basmıştır." Ve İsa'ya dediler: "Allah'ın işlerini işlemek için biz ne yapalım?" İsa cevap verdi: "Allah'ın işi şudur: O'nun gönderdiği adama îmân edesiniz."[151] "Artık sizinle çok şeyler konuşmayacağım; çünkü bu dünyanın reisi geliyor ve bende onun hiçbir şeyi yoktur."[152]

İncil'de, Hz. İsa'nın ağzından tam 83 yerde geçen *'İnsanoğlu'* ifadesinin tenkidli bir araştırması, Hz. İsa'nın bu ifadeyi kendisi için kullanmadığını, üçüncü bir şahıs için kullandığını göstermektedir[153]. Hz. İsa, onun hakkında *'gelecek, olacak, gelmesi yakındır, kapıdadır'* gibi istikbal ifade eden sözler söylemiştir. Hz. İsa'nın, özelliklerini sayarak geleceğini söylediği, müjdelediği bu *'İnsanoğlu'*, Hz. Muhammed (sav)'dir[154]. Bu ibâreler, Kur'ân'daki "De ki: Ben de sizin gibi bir beşerim, insanım." (Kehf 18/110) şeklinde Peygamberimizin ağzından hikâye edilen onun bir insanoğlu olduğu gerçeği ile örtüşmektedir.

E. BARNABA İNCİLİ'NDE BULUNAN MÜJDELER

M.S. 366'da papa olan *Papa Damasus (304-384)*'un, Barnaba İncili'nin okunmamasına dair bir karar çıkarttığı kaydedilmektedir. Bu karar, M.S. 395'te ölen *Kaesaria Piskoposu Gelasus* tarafından da desteklenmişti. Bu İncil, apokrif kitaplar arasına dahil edildi. *'Apokrifa'*, kısaca *'halktan gizlenmiş'* anlamına gelir. Bu İncil, M.S. 382'de Batı kiliselerince, M.S. 465'te de *Papa İnnocent*'in kararı ile yasaklanmıştı. M.S. 496'da *Galasian Kararı* ile Barnaba İncili, yasaklanmış kitaplar arasına dahil edildi[155].

Barnabas İncili'nin İngilizce çevirisinin dayandığı İtalyanca elyazması, *Papa Sextus* (1589-1590)'un mülkiyetinde idi. Sextus, Barnaba İncili'nden geniş olarak yararlanmış olan İreneus'un yazılarını okuduktan

---

[149] Bkz: Mevdûdî, Tefhîmü'l-Kur'ân, V, 428-429, (Terc: Heyet), İstanbul, 1996; Hamidullah, *İslâm Peygamberi*, I, 576.

[150] Davud, *İncil ve Salîb*, s. 96-97, (Neşre Haz: Kudret Büyükcoşkun), İstanbul, 1999; Ulutürk, age, s.111.

[151] Yuhanna, 6/27-29.

[152] Yuhanna, 14/30.

[153] Davud, age, s.314.

[154] Ulutürk, age, s.106.

[155] Atâurrahîm, Muhammed, *Bir İslâm Peygamberi: Hz. İsa*, s. 46-47, (Terc: Kürşat Demirci), İstanbul, 1994.

sonra Barnaba İncili ile yakından ilgilenen, onu merak eden *Fra Marino* denilen bir keşişle dost olmuştu. Bir gün Fra Marino, Papa'yı ziyarete gitti. Birlikte öğle ve akşam yemeğini yedikten sonra, Papa uykuya daldı. Keşiş Marino, Papa'nın özel kütüphanesindeki kitapları gözden geçirmeye başladı ve Barnaba İncili'nin İtalyanca elyazmalarını ele geçirdi. İncil'i, pelerininin altına gizleyerek oradan ayrıldı ve Vatikan'a gitti. Bu yazma, daha sonra, Amsterdam'da 'yaşamı boyunca bu sayfaların değerini sık sık işitmiş olan önemli bir şahsiyete ve yetkiye sahip bir kişi'ye varıncaya kadar, elden ele dolaştı. Bu kişi ölünce bu İncil, Prusya Kralı temsilcisi olan *J. E. Kramer*'in mülkiyetine girdi. Kramer, yazmayı 1713'te, kitap uzmanı meşhur Savaylı Prens Eugen'e sundu. 1738'de, hâlen içinde bulunduğu *Viyana Hofbibliothek*'te ele geçirildi[156].

Barnaba İncili'nin elyazması, *Canon* ve *Mrs. Ragg* tarafından İngilizce'ye çevrildi ve 1907'de basıldı[157]. İngilizce çevirinin aşağı yukarı bütün nüshaları, aniden ve gizemli bir şekilde piyasadan kaldırıldı. Bu çeviriden, sadece iki nüshanın varlığı biliniyor; bunlardan biri *British Museum*'da, diğeri de *Washington Kongre Kütüphanesi*'ndedir. Kongre Kütüphanesi'nden, kitabın bir mikro-filmi alındı ve İngilizce çevirinin yeni bir baskısı, *Pakistan*'da yapıldı[158]. Barnaba İncili, ilk defa Dr. Halil Saâde tarafından, İngilizce neşri esas alınarak Arapça'ya çevrilmiş ve bu çeviriye, Reşid Rıza bir önsöz yazmıştır. Eser, 1908'de Kahire'de basılmıştır[159].

Hristiyan literatüründe Barnaba İncili'nin adı nerede geçmişse, oraya bir muhalefet şerhi konmuş, bu İncil'in, sahte ve uydurma olduğu, dolayısıyla reddedilmesi gerektiği ileri sürülmüştür. Hattâ bu İncil'in, bir müslümanın hayal gücünün mahsûlü olduğu iddia edilmiştir. Bu, büyük bir yalandır; çünkü böyle bir kitap, bir müslüman tarafından yazılmış olsaydı, bu, müslümanlar tarafından bilinir ve islâmî eserlerde ondan sık sık bahsedilirdi. *Taberî, Mes'ûdî, Ya'kûbî, Bîrûnî, İbn Hazm, İbn Teymiyye* gibi hristiyan kaynaklarına vâkıf olan yazarlar, Hristiyanlık ve onun kutsal kitaplarından bahsederken, Barnaba İncili'ne en ufak bir işarette bile bulunmamışlardır. *George Sale*'in, Kur'an'ın İngilizce çevirisinde bundan bahsetmesinden önce müslümanlar, Barnaba İncili'nin adını bile duymamışlardı. *İbnü'n-Nedîm* (385/995) ve *Hacı Halife* (1067/1657) tarafından hazırlanan, geniş birer bibliyografya eseri olan *'el-Fihrist'* ve *'Keşfü'z-Zünûn'* adlı kitaplarda da bu İncil'in adı geçmemektedir[160].

---

[156] Atâurrahîm, age, s.48; Cilacı, Osman, *"Barnaba İncili"*, DİA, V, 77.

[157] Cilacı, *"Barnaba İncili"*, DİA, V, 77.

[158] Atâurrahîm, age, s.49.

[159] Cilacı, "Barnaba İncili", DİA, V, 78.

[160] Mevdûdî, age, VI, 276-277.

Barnaba İncili'nin müslümanlar tarafından yazılmadığının bir delili de şudur: Hz. Peygamber'in dünyaya gelişinden 75 yıl önce (M.S. 496), Papa I.Gelasius döneminde *'yanlış ve dînî düşüncelere aykırı kitaplar'* adı altında hazırlanan listede, Barnaba İncili'nin adı geçmektedir; o çağda, bu sözde İncil'i yazacak bir müslümanın var olamayacağı açıktır; çünkü o zaman daha Hz. Peygamber bile doğmamıştı[161].

Hz. Muhammed'in geleceğine dair müjdeler, Barnaba İncili'nde daha açık ve nettir. Orada Hz. Muhammed (sav), adıyla zikredilir:

1. Müjde: "Bakın size diyorum ki, her peygamber geldiği zaman, yalnızca bir kavme Allah'ın rahmetinin işaretini götürmüştür ve sözleri de, gönderildiği insanların ötesine uzanmamıştır. Fakat Allah'ın Elçisi geldiği zaman, Allah ona, kudret ve rahmetinin sonuymuş gibi verecek. O kadar ki, akidesini alacak olan bütün dünya kavimlerine rahmet ve selâmet götürecektir. Dinsizler üzerine güç ile gidecek ve puta tapıcılığı ezecek; o kadar ki, Şeytan'ı kahredecektir; çünkü Allah, İbrahim'e böyle va'detmiştir: 'Dikkat et, senin soyunla yeryüzünün bütün kabilelerini kutsayacağım ve sen ey İbrahim, nasıl putları parça parça ettiysen, senin soyun da böyle yapacaktır.' Sonra şöyle soruldu: 'Ey muallim, bu va'd kime verilmiştir? Söyle bize; çünkü yahudiler İshak'a verilmiştir, diyorlar; İsmailîler de İsmail'e.' İsa cevap verdi: 'Davud kimin soyundandı?' Onlar dediler ki: 'İshak'ın.' Sonra İsa dedi: 'Öyleyse Allah'ın Elçisi geldiği zaman hangi soydan olacaktır?' Havariler cevap verdiler: 'Davud'un soyundan.' Bunun üzerine İsa dedi: 'Siz, kendinizi kandırıyorsunuz; çünkü Davud, şöyle söyleyerek ona 'efendi' der: Allah efendime, ben düşmanlarını senin ayak taburen yapıncaya kadar sağ yanımda otur, dedi. Eğer sizin *Mesih* dediğiniz *Allah'ın Elçisi*, Davud'un oğlu (veya torunu) ise, Davud ona nasıl 'efendim' der? Bana inanın; size söylüyorum ki va'd, *İsmail*'e yapılmıştır, *İshak*'a değil.' Bunun üzerine havariler, Musa'nın kitabında va'din İshak'a yapılmış olduğunun yazılı olduğunu söylediler. Hz. İsa dedi ki: 'Öyledir; ama onu Musa yazmadı, Yuşa da yazmadı; onu, Allah'tan korkmayan hahamlarınız yazdı. Allah İbrahim'e, ilk doğan çocuğun İsmail'i al ve dağa çıkıp onu kurban et, buyurdu. Eğer İshak doğduğu zaman İsmail yedi yaşında idiyse[162], İshak nasıl ilk doğan olur? Bu nedenle size diyorum ki, *Allah'ın Elçisi*, Allah'ın yarattığı hemen herşeye mutluluk getirecek olan bir nurdur; çünkü o, anlayış ve müşavere ruhuyla, hikmet ve kudret ruhuyla, korku ve sevgi ruhuyla, akıl ve itidal ruhuyla donatılmıştır. Ey onun dünyaya geleceği kutlu zaman! İnanın bana, onun ruhunu görenlere peygamberlik verildiğinden, her peygamber gibi ben de onu

---

[161] Mevdûdî, age, VI, 277.

[162] Fakat günümüzde elimizde bulunan Tevrat metinlerinde Hz. İsmail ile Hz. İshak arasındaki yaş farkının 14 olduğu belirtilmektedir; bkz: Tekvin, 16/16, 17/23-26 ve 21/5.

gördüm ve ona saygı gösterdim. Onu görünce, ruhum teselli ile doldu ve dedim: Ey *Muhammed*! Allah seninle olsun ve beni, ayakkabılarının bağlarını çözecek değerde kılsın. Buna ermekle ben de büyük bir peygamber ve Allah'ın kutsal bir kulu olacağım."[163]

"Allah'ın va'di, Kudüs'te Süleyman Mabedi'nde yapılmıştır; başka yerde değil. Ama inan bana, bir gün gelecek ve Allah rahmetini, bir başka şehre gönderecek ve her yerde O'na gerçekten ibadet etmek mümkün olacaktır. Ve Allah, her yerde gerçek ibadeti rahmetiyle kabul edecektir. Ben, kuşkusuz İsrail ailesine bir kurtuluş peygamberi olarak gönderilmiş bulunuyorum; fakat benden sonra Allah'ın bütün dünyaya gönderdiği *Mesih* gelecek. Allah, dünyayı onun için yaratmıştır. O zaman, bütün dünyada Allah'a ibadet edilecek ve rahmete erilecektir."[164]

2. Müjde: "Bir kâhin Hz. İsa'dan, Mesih'in nasıl geleceğini anlatmasını istedi. O da şöyle cevap verdi: 'Ruhumun huzurunda durduğu Allah sağ ve diridir ki O, babamız İbrahim'e, senin soyundan yeryüzünün bütün kabilelerini kutsayacağım, diye va'detmişse de ben, yeryüzünün bütün kabilelerinin beklediği Mesih değilim. Fakat Allah, beni dünyadan çekip alınca Şeytan, dinsizleri, benim Allah ve Allah'ın oğlu olduğuma inandıracak, bu lânetli fitneyi yeniden çıkaracak. Bu şekilde, sözlerim ve akidem öylesine tahrif edilecek ki, ortada otuz mü'min ya kalacak, ya kalmayacak. Bunun üzerine Allah, dünyaya acıyacak ve herşeyi kendisi için yarattığı *Elçi*'sini gönderecek. O, güneyden kuvvetle gelecek ve puta tapıcılarla birlikte putları yok edecek. Şeytan'dan, insanlar üzerindeki egemenliğini alacak. Yanında, kendisine inanacak olanların kurtuluşu için Allah'ın merhametini getirecektir. Onun sözlerine inanacak olanlara ne mutlu!'"[165]

"Sözlerinizden teselli bulmuyorum; çünkü sizin ışık umduğunuz yere, karanlık gelecektir. Fakat tesellim, hakkımdaki her bâtıl düşünceyi yok edecek ve dini bütün dünyaya yayıp, dünyayı kontrolüne alacak olan Elçi'nin gelmesindedir; çünkü Allah, babamız İbrahim'e böyle va'detmiştir. Ve bana teselli veren, onun dininin sona ermeyecek ve Allah tarafından korunacak olmasıdır."[166] Hz. İsa'nın bu sözlerinin sonu, şu âyetle karşılaştırılabilir: "Muhakkak ki Zikr'i biz indirdik ve onu koruyacak olan da biziz."(Hicr 15/9)

"Bir kâhin Hz. İsa'ya sordu: '*Mesih*'e ne ad verilecek ve hangi işaretler onun gelişini ortaya koyacaktır?' Hz. İsa cevap verdi: '*Mesih*'in

---

[163] Bkz: Barnabas İ., s.118-122, (Terc: Mehmet Yıldız, Önsöz ve Notlar: Ali Ünal), yrs., trs.

[164] Barnabas İ., s.174-175.

[165] Barnabas İ., s.194-195.

[166] Barnabas İ., s.195.

adı hayranlık uyandırır; çünkü Allah, ruhunu yaratıp da göksel bir nur içine koyduğu zaman, ona bu adı kendisi vermiştir. Allah dedi: Bekle *Muhammed*; çünkü senin uğruna cenneti, dünyayı ve yığınlarca varlığı yaratacağım. İçlerinden, seni bir elçi yapacağım; öyle ki, kim seni kutsarsa kutsanacak; kim seni lânetlerse lânetlenecektir. Seni dünyaya göndereceğim zaman, kurtuluşa elçim olarak göndereceğim ve senin sözün gerçek olacak; o kadar ki, gök ve yer düşecek, fakat senin dinin düşmeyecek. Muhammed onun kutlu adıdır.' O zaman kalabalık seslerini yükselterek dediler ki: 'Ey Allah, bize elçini gönder; ey *Muhammed*, dünyanın kurtuluşu için çabuk gel!'"[167]

Barnaba İncili'nde geçen bütün bu ifadeler, Hz. İsa'nın, kendinden sonra, bütün insanlara rehber olacak bir peygamberi, Hz. Muhammed (sav)'i müjdelediğini göstermektedir[168].

SONUÇ

Hz. Peygamber'le ilgili bu kadar müjde, bu kadar haber varken, Ehl-i Kitab'ın onun hak bir peygamber olduğunu kabul etmemeleri, inatlarından ve kendilerine indirilen gerçekleri inkâr etmelerinden kaynaklanmaktadır. Hz. Peygamber'in Hindu kutsal kitaplarındaki isimleri, *'Narashansah (Övülen kişi)'*, *'Astvishyata (Övülecek kişi)'* veya açıkça *'Muhammed'*dir. Onun Zerdüştî kitaplardaki ismi, *'Saoşyant (Âlemlere rahmet)'*tır. Budist kutsal kitaplarındaki isimleri de, *'Metteya'* ve *'Maitreya'*dır. O, Ahd-i Atik'te, *'Şilo (Allah'ın Rasûlü)'*, *'Barnaşa (İnsanoğlu)'* ve *'Himda (Ahmed)'* diye adlandırılmıştır. Onun Ahd-i Cedid'deki isimleri, *'Periqlytos (Ahmed)'*, *'İnsanoğlu'* ve *'O Peygamber'*dir. Hritiyanların kabul etmediği Barnaba İncili'nde ise onunla ilgili müjdeler daha bârizdir; bu kitapta o, bizzat ismiyle müjdelenmiştir. Görüldüğü gibi, onunla ilgili haberler, oldukça açıktır. Bu kadar bariz bir gerçeği kabul etmemek, insaf dairesinin dışında kalır. Hz. Peygamber, tarih boyunca birçok peygamber tarafından müjdelenmiş, insanlar onun risaletini kabule hazırlanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA

ABDULBÂKÎ, Muhammed Fuad, *el-Mu'cemu'l-Müfehres li Elfâzi'l-Kur'âni'l-Kerîm*, Çağrı Y., İstanbul, 1990.

AHMED b. Hanbel (241/855), *Müsned,* I-X, el-Mektebetü'l-İslâmî ve Dâru Sadr, Beyrut, trs.

ATÂURRAHÎM, Muhammed, *Bir İslâm Peygamberi: Hz. İsa,* (Terc: Kürşat Demirci), İnsan Y., İstanbul, 1994.

AYDEMİR, Abdullah, *Tefsirde İsrâiliyyât*, Beyan Y., İstanbul, 1992.

[167] Barnabas İ., s.196.

[168] Ulutürk, age, s.119-120.

BAĞÇECİ, Muhittin, *Âyet ve Hadislerde Peygamberlik ve Peygamberler*, Türdav Y., İstanbul, 1977.

BARNABAS İNCİLİ, (Terc: Mehmet Yıldız, Önsöz ve Notlar: Ali Ünal), Kültür Basın Yayın Birliği, yrs., trs.

BOUQUET, A. C., *Sacred Books of the World*, Cassel & Company Ltd., Çekoslovakya, 1962.

BUCAİLLE, Maurice, *Müsbet İlim Yönünden Tevrat, İnciller ve Kur'an*, (Terc: Mehmet Ali Sönmez), Diyanet İşleri Başk. Y., İstanbul, 1987.

el-BUHÂRÎ, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmail b. İbrahim (256/870), *el-Câmiu's-Sahîh*, (Şerh ve Tahkik: eş-Şeyh Kâsım eş-Şemmâî er-Rifâî), Dâru'l-Erkam, I-IX, Beyrut, trs.

CHALLAYE, Felicien, *Dinler Tarihi*, (Terc: Sâmih Tiryakioğlu), Varlık Y., İstanbul, 1960.

CİLACI, Osman, *"Barnaba İncili"*, DİA, V, İstanbul.

el-CİSR, Hüseyin, *Risâle-i Hamîdiyye*, (Terc: Manastırlı İsmail Hakkı, Sadeleştiren: Ahmet Gül), Bahar Y., İstanbul, 1973.

DAVUD, Abdulahad (1930), *Tevrat ve İncil'e Göre Hz. Muhammed*, (Terc: Nusret Çam), Nil Y., İzmir, 1992.

_____, *İncil ve Salîb*, (Neşre Haz: Kudret Büyükcoşkun), İnkılab Y., İstanbul, 1999.

DEMİRCİ, Kürşat, *Hinduizm'in Kutsal Metinleri Vedalar*, İşaret Y., İstanbul, 1991.

ELİADE, Mircea-COULİANO, Ioan P., *Dinler Tarihi Sözlüğü*, (Terc: Ali Erbaş), İnsan Y., İstanbul, 1997.

ELMALILI, Muhammed Hamdi Yazır (1942), *Hak Dini Kur'an Dili*, I-X, Eser Neşr., İstanbul, (I-IX) 1971, (X) 1982.

EMİN, Ahmed, *Fecru'l-İslam*, Mektebetü'n-Nehdati'l-Mıriyye, Kahire, trs.

ESED, Muhammed (1992), *Kur'an Mesajı (Meal-Tefsir)*, (Terc: Cahit Koytak-Ahmet Ertürk), İşaret Y., İstanbul, 1997.

GARAUDY, Roger, *20. Yüzyıl Biyografisi*, (Terc: Ahmet Zeki Ünal), Fecr Y., Ankara, 1998.

GÜLEN, M. Fethullah, *Sonsuz Nur*, I-II, Feza Y., İstanbul, 1994.

HAMİDULLAH, Muhammed, *İslâm Peygamberi*, I-II, (Terc: Salih Tuğ), İrfan Y., İstanbul, 1993.

_____, *el-Vesâiku's-Siyâsiyye*, (Terc: Vecdi Akyüz), Kitabevi Y., İstanbul, 1997.

_____, *Rasûlullah Muhammed*, (Terc: Salih Tuğ), İrfan Y., İstanbul, 1992.

_____, *İslâm'ın Doğuşu,* (Terc: Murat Çiftkaya), Beyan Y., İstanbul, 1997.

HARMAN, Ömer Faruk, *"Fâran", DİA*, XII, İstanbul.

el-HİNDÎ, Rahmetullah, *İzhâru'l-Hakk Tercümesi*, (Terc: Ömer Fehmi Efendi-Nüzhet Efendi), Sönmez Y., İstanbul, 1972.

İBN ÂŞÛR *et-Tahrîr ve't-Tenvîr*, I-XXX, Tunus, 1984.

İBN HİŞÂM (218/833), *es-Sîratü'n-Nebeviyye*, I-IV, (Tahkik: Heyet), Dâru'l-Hayr, Riyad, 1992.

İBN İSHÂK (151/768), *Siyer*, (Yayına Hazırlayan: M. Hamidullah, Terc. Sezai Özel), Akabe Y., İstanbul, 1991.

İBN KESÎR, el-Hâfız Ebu'l-Fidâ İsmail (774/1372), *Tefsîru'l-Kur'âni'l-Azîm*, I-IV, Mektebetü'l-Menâr, Ürdün, 1990.

KAHRAMAN, Ahmet, *Mukayeseli Dinler Tarihi*, Kahraman Y., İstanbul, 1993.

KAYA, Remzi, *"İlahi Kitaplarda Hz. Muhammed"*, Uludağ Ü. İlahiyat F. Dergisi, c. 6, s. 6, Bursa, 1994.

KİTÂB-I MUKADDES (Eski ve Yeni Ahid), Kitâb-ı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 1995.

MEVDÛDÎ, Ebu'l-Alâ (1979), *Tefhîmu'l-Kur'ân*, I-VII, (Terc: Heyet), İnsan Y., İstanbul, 1996.

NASR, Seyyid Hüseyin, *İslâm; İdealler ve Gerçekler*, (Terc: Ahmet Özel), İstanbul, İz Y., 1996.

ROUSSEAU, Herve, *Dinler Tarihi*, (Terc: Sinan Kocapınar), Gelişim Y., İstanbul, 1974.

es-SÂBÛNÎ, Muhammed Ali, *Safvetü't-Tefâsîr*, I-III, Dersaâdet Y., İstanbul, trs.

ŞERİATİ, Ali, *Dinler Tarihi,* I-II, (Terc: Abdullah Şahin-Abdülhamit Özer), Yedi Gece Kitapları, İstanbul, (I. c.) 1990, (II. c.) 1992.

TÜMER, Günay-KÜÇÜK, Abdurrahman, Dinler Tarihi, Ocak Y., Ankara, 1993.

TÜMER, Günay, *Bîrûnî'ye Göre Dinler ve İslam Dini,* Diyanet İşleri Başkanlığı Y., 3. Baskı, Ankara, 1991.

_____, *"Brahmanizm", DİA*, VI, İstanbul.

_____, *"Budizm", DİA*, VI, İstanbul.

ULUTÜRK, Veli, *Kur'an'da Ehl-i Kitap*, İnsan Y., İstanbul, 1996.

VİDYARTHİ, A. H.-U. Ali, *Doğu Kutsal Metinlerinde Hz. Muhammed*, (Terc: Kemal Karataş), İnsan Y., İstanbul, 1997.